

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ ప్రథమః స్కంధః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

విషయసూచీ

1	ప్రథమోఽధ్యాయః	2
2	ద్వితీయోఽధ్యాయః	5
3	తృతీయోఽధ్యాయః	9
4	చతుర్థోఽధ్యాయః	14
5	పంచమోఽధ్యాయః	18
6	షష్ఠోఽధ్యాయః	24
7	సప్తమోఽధ్యాయః	29
8	అష్టమోఽధ్యాయః	36
9	నవమోఽధ్యాయః	42
10	దశమోఽధ్యాయః	49
11	ఏకాదశోఽధ్యాయః	54
12	ద్వాదశోఽధ్యాయః	59
13	త్రయోదశోఽధ్యాయః	63
14	చతుర్దశోఽధ్యాయః	70
15	పంచదశోఽధ్యాయః	75
16	షోడశోఽధ్యాయః	82
17	సప్తదశోఽధ్యాయః	88
18	అష్టాదశోఽధ్యాయః	94
19	ఏకోనవింశోఽధ్యాయః	101

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

జన్మాద్యస్య యతోఽన్వయాదితరతశ్చార్థేష్వభిజ్ఞః స్వరాట్
తేనే బ్రహ్మ హృదా య ఆదికవయే ముహ్యంతి యత్సారయః |
తేజోవారిమృదాం యథా వినిమయో యత్ర త్రిసర్గోఽమృషా
ధామ్నా స్వేన సదా నిరస్తకుహకం సత్యం పరం ధీమహి || 1 ||

1

ధర్మః ప్రోజ్ఞితకైతవోఽత్ర పరమో నిర్మత్సరాణాం సతాం
వేద్యం వాస్తవమత్ర వస్తు శివదం తాపత్రయోన్మూలనం |
శ్రీమద్భాగవతే మహామునికృతే కిం వా పరైరీశ్వరః
సద్యో హృద్యవరుధ్యతేఽత్ర కృతిభిః శుశ్రూషుభిస్తత్క్షణాత్ || 2 ||

2

నిగమకల్పతరోర్గలితం ఫలం
శుకముఖాదమృతద్రవసంయుతం |
పిబత భాగవతం రసమాలయం
ముహురహో రసికా భువి భావుకాః || 3 ||

3

నైమిషేఽనిమిషక్షేత్రే ఋషయః శౌనకాదయః |
సత్రం స్వర్గాయ లోకాయ సహస్రసమమాసత || 4 ||

4

త ఏకదా తు మునయః ప్రాతర్హుతహుతాగ్నయః |
సత్కృతం సూతమాసీనం పప్రచ్ఛురిదమాదరాత్ || 5 ||

5

ఋషయః ఊచుః

త్వయా ఖలు పురాణాని సేతిహాసాని చానఘ |

ఆఖ్యాతాన్యవ్యధీతాని ధర్మశాస్త్రాణి యాన్యత || 6 ||

6

యాని వేదవిదాం శ్రేష్ఠో భగవాన్ బాదరాయణః |

అన్యే చ మునయః సూత పరావరవిదో విదుః || 7 ||

7

వేత్త త్వం సౌమ్య తత్సర్వం తత్త్వతస్తదనుగ్రహత్ |

బ్రూయుః స్పిర్ధస్య శిష్యస్య గురవో గుహ్యమప్యత || 8 ||

8

తత్ర తత్రాంజసాఽఽయుష్మన్ భవతా యద్వినిశ్చితం |

పుంసామేకాంతతః శ్రేయస్తన్నః శంసితమర్హసి || 9 ||

9

ప్రాయేణాల్పాయుషః సభ్య కలావస్మిన్ యుగే జనాః |

మందాః సుమందమతయో మందభాగ్యా హ్యుపద్రుతాః || 10 ||

10

భూరీణి భూరికర్మాణి శ్రోతవ్యాని విభాగశః |

అతః సాధోఽత్ర యత్సారం సముద్భృత్య మనీషయా |

బ్రూహి నః శ్రద్ధధానానాం యేనాత్మా సంప్రసీదతి || 11 ||

11

సూత జానాసి భద్రం తే భగవాన్ సాత్వతాం పతిః |

దేవక్యాం వసుదేవస్య జాతో యస్య చిక్రీర్షయా || 12 ||

12

తన్నః శుశ్రూషమాణానామర్హస్యంగానువర్ణితుం |

యస్యావతారో భూతానాం క్షేమాయ చ భవాయ చ || 13 ||

13

ఆపన్నః సంసృతిం ఘోరాం యన్నామ వివశో గృణన్ |

తతః సద్యో విముచ్యేత యద్భిభేతి స్వయం భయం || 14 ||

14

యత్పాదసంశ్రయాః సూత మునయః ప్రశమాయనాః |

సద్యః పునంతు్యపస్పృష్టాః స్వర్ధున్యాపోఽనుసేవయా || 15 ||

15

- కో వా భగవతస్తస్య పుణ్యశ్లోకేఽద్యకర్మణః |
శుద్ధికామో న శృణుయాద్యశః కలిమలాపహం || 16 || 16
- తస్య కర్మాణ్యుదారాణి పరిగీతాని సూరిభిః |
బ్రూహి నః శ్రద్ధధానానాం లీలయా దధతః కలాః || 17 || 17
- అథాఖ్యాహి హరేర్ధీమన్నవతారకథాః శుభాః |
లీలా విదధతః స్వైరమీశ్వరస్యాత్మమాయయా || 18 || 18
- వయం తు న వితృప్యామ ఉత్తమశ్లోకవిక్రమే |
యచ్ఛృణ్వతాం రసజ్ఞానాం స్వాదు స్వాదు పదే పదే || 19 || 19
- కృతవాన్ కిల వీర్యాణి సహ రామేణ కేశవః |
అతిమర్త్యాని భగవాన్ గూఢః కపటమానుషః || 20 || 20
- కలిమాగతమాజ్ఞాయ క్షేత్రేఽస్మిన్ వైష్ణవే వయం |
ఆసీనా దీర్ఘసత్రేణ కథాయాం సక్షణా హరేః || 21 || 21
- త్వం నః సందర్శితో ధాత్రా దుస్తరం నిస్తీర్షతాం |
కలిం సత్త్వహరం పుంసాం కర్ణధార ఇవార్ణవం || 22 || 22
- బ్రూహి యోగేశ్వరే కృష్ణే బ్రహ్మణ్యే ధర్మవర్మణి |
స్వాం కాష్ఠామధునోపేతే ధర్మః కం శరణం గతః || 23 || 23

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే ప్రథమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

వ్యాస ఉవాచ

ఇతి సంప్రశ్నసంహృష్టో విప్రాణాం రౌమహర్షణిః |

ప్రతిపూజ్య వచస్తేషాం ప్రవక్తుముపచక్రమే || 1 ||

24

సూత ఉవాచ

యం ప్రవ్రజంతమనుపేతమపేతకృత్యం

ద్వైపాయనో విరహకాతర ఆజుహావ |

పుత్రేతి తన్మయతయా తరవోఽభినేదు -

స్తం సర్వభూతహృదయం మునిమానతోఽస్మి || 2 ||

25

యః స్వానుభావమఖిలశ్రుతిసారమేక -

మధ్యాత్మదీపమతితితీర్ణతాం తమోఽంధం |

సంసారిణాం కరుణయాఽఽహ పురాణగుహ్యం

తం వ్యాససూనుముపయామి గురుం మునీనాం || 3 ||

26

నారాయణం నమస్కృత్య నరం చైవ నరోత్తమం |

దేవీం సరస్వతీం వ్యాసం తతో జయముదీరయేత్ || 4 ||

27

మునయః సాధు పృష్టోఽహం భవద్భిర్లోకమంగలం |

యత్కృతః కృష్ణసంప్రశ్నో యేనాత్మా సుప్రసీదతి || 5 ||

28

- స వై పుంసాం పరో ధర్మో యతో భక్తిరధోక్షజే |
అహైతుక్యప్రతిహతా యయాఽఽత్మా సంప్రసీదతి || 6 || 29
- వాసుదేవే భగవతి భక్తియోగః ప్రయోజితః |
జనయత్యాశు వైరాగ్యం జ్ఞానం చ యదహైతుకం || 7 || 30
- ధర్మః స్వనుష్ఠితః పుంసాం విష్వక్సేనకథాసు యః |
నోత్పాదయేద్యది రతిం శ్రమ ఏవ హి కేవలం || 8 || 31
- ధర్మస్య హ్యపవర్గ్యస్య నార్థోఽర్థాయోపకల్పతే |
నార్థస్య ధర్మైకాంతస్య కామో లాభాయ హి స్మృతః || 9 || 32
- కామస్య నేంద్రియప్రీతిర్లాభో జీవేత యావతా |
జీవస్య తత్త్వజిజ్ఞాసా నార్థో యశ్చేహ కర్మభిః || 10 || 33
- వదంతి తత్తత్త్వవిదస్తత్త్వం యజ్ఞానమద్వయం |
బ్రహ్మైతి పరమాత్మైతి భగవానితి శబ్ద్యతే || 11 || 34
- తచ్ఛ్రద్ధధానా మునయో జ్ఞానవైరాగ్యయుక్తయా |
పశ్యంత్యాత్మని చాత్మానం భక్త్యా శ్రుతగృహీతయా || 12 || 35
- అతః పుంభిర్ద్విజశ్రేష్ఠా వర్ణాశ్రమవిభాగశః |
స్వనుష్ఠితస్య ధర్మస్య సంసిద్ధిర్హరితోషణం || 13 || 36
- తస్మాదేకేన మనసా భగవాన్ సాత్వతాం పతిః |
శ్రోతవ్యః కీర్తితవ్యశ్చ ధ్యేయః పూజ్యశ్చ నిత్యదా || 14 || 37
- యదనుధ్యాసినా యుక్తాః కర్మగ్రంథినిబంధనం |
ఛిందంతి కోవిదాస్తస్య కో న కుర్యాత్కథారతిం || 15 || 38
- శుశ్రూషోః శ్రద్ధధానస్య వాసుదేవకథారుచిః |
స్యాన్మహత్సేవయా విప్రాః పుణ్యతీర్థనిషేవణాత్ || 16 || 39

- శృణ్వతాం స్వకథాం కృష్ణః పుణ్యశ్రవణకీర్తనః |
హృద్యంతఃస్థో హ్యభద్రాణి విధునోతి సుహృత్సతాం || 17 || 40
- నష్టప్రాయేష్వభద్రేషు నిత్యం భాగవతసేవయా |
భగవత్పుత్రమశ్లోకే భక్తిర్భవతి నైషికి || 18 || 41
- తదా రజస్తమోభావాః కామలోభాదయశ్చ యే |
చేత ఏతైరనావిధ్ధం స్థితం సత్త్వే ప్రసీదతి || 19 || 42
- ఏవం ప్రసన్నమనసో భగవద్భక్తియోగతః |
భగవత్తత్త్వవిజ్ఞానం ముక్తసంగస్య జాయతే || 20 || 43
- భిద్యతే హృదయగ్రంథిశ్చిద్యంతే సర్వసంశయాః |
క్షీయంతే చాస్య కర్మాణి దృష్ట ఏవాత్మనీశ్వరే || 21 || 44
- అతో వై కవయో నిత్యం భక్తిం పరమయా ముదా |
వాసుదేవే భగవతి కుర్వంత్యాత్మప్రసాదనీం || 22 || 45
- సత్త్వం రజస్తమ ఇతి ప్రకృతేర్గుణాస్తై -
ర్యుక్తః పరః పురుష ఏక ఇహాస్య ధత్తే |
స్థిత్యాదయే హరివిరించిహరేతి సంజ్ఞాః
శ్రేయాంసి తత్ర ఖలు సత్త్వతనోర్పుణాం స్యుః || 23 || 46
- పార్థివాద్ధారుణో ధూమస్తస్మాదగ్నిస్తయీమయః |
తమసస్తు రజస్తస్మాత్సత్త్వం యద్భృహ్మాదర్శనం || 24 || 47
- భేజిరే మునయోఽధాగ్రే భగవంతమధోక్షజం |
సత్త్వం విశుద్ధం క్షేమాయ కల్పంతే యేఽను తానిహ || 25 || 48
- ముముక్షవో ఘోరరూపాన్ హిత్యా భూతపతీనథ |
నారాయణకలాః శాంతా భజంతి హ్యనసూయవః || 26 || 49

- రజస్తమఃప్రకృతయః సమశీలా భజంతి వై |
పితృభూతప్రజేశాదీన్ శ్రియైశ్వర్యప్రజేష్పవః || 27 || 50
- వాసుదేవపరా వేదా వాసుదేవపరా మఖాః |
వాసుదేవపరా యోగా వాసుదేవపరాః క్రియాః || 28 || 51
- వాసుదేవపరం జ్ఞానం వాసుదేవపరం తపః |
వాసుదేవపరో ధర్మో వాసుదేవపరా గతిః || 29 || 52
- స ఏవేదం ససర్వార్థే భగవానాత్మమాయయా |
సదసద్రూపయా చాసౌ గుణమయ్యాగుణో విభుః || 30 || 53
- తయా విలసితేష్వేషు గుణేషు గుణవానివ |
అంతఃప్రవిష్ట ఆభాతి విజ్ఞానేన విజృంభితః || 31 || 54
- యథా హ్యవహితో వహ్నిర్దారుష్వేకః స్వయోనిషు |
నానేవ భాతి విశ్వాత్మా భూతేషు చ తథా పుమాన్ || 32 || 55
- అసౌ గుణమయైర్భావైర్భూతసూక్ష్మేంద్రియాత్మభిః |
స్వనిర్మితేషు నిర్విష్టో భుంక్తే భూతేషు తద్గుణాన్ || 33 || 56
- భావయత్యేష సత్త్వేన లోకాన్ వై లోకభావనః |
లీలావతారానురతో దేవతిర్యజ్నురాదిషు || 34 || 57

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే ద్వితీయోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

జగృహే పౌరుషం రూపం భగవాన్మహదాదిభిః |

సంభూతం షోడశకలమాదౌ లోకసిస్పక్షయా || 1 ||

58

యస్యాంభసి శయానస్య యోగనిద్రాం వితన్వతః |

నాభిప్రదాంబుజాదాసీద్ బ్రహ్మ విశ్వసృజాం పతిః || 2 ||

59

యస్యావయవసంస్థానైః కల్పితో లోకవిస్తరః |

తద్వై భగవతో రూపం విశుద్ధం సత్త్వమూర్జితం || 3 ||

60

పశ్యంత్యదో రూపమదభ్రచక్షుషా

సహస్రపాదోరుభుజాననాద్భుతం |

సహస్రమూర్ధశ్రవణాక్షినాసికం

సహస్రమౌల్యంబరకుండలోల్లసత్ || 4 ||

61

ఏతన్నానావతారాణాం నిధానం బీజమవ్యయం |

యస్యాంశాంశేన సృజ్యంతే దేవతిర్యజ్నురాదయః || 5 ||

62

స ఏవ ప్రథమం దేవః కౌమారం సర్గమాస్థితః |

చచార దుశ్చరం బ్రహ్మ బ్రహ్మచర్యమఖండితం || 6 ||

63

- ద్వితీయం తు భవాయాస్య రసాతలగతాం మహీం |
ఉద్ధరిష్యన్నుపాదత్త యజ్ఞేశః సౌకరం వపుః || 7 || 64
- తృతీయమృషిసర్గం చ దేవర్షిత్యముపేత్య సః |
తంత్రం సాత్వతమాచష్ట నైష్కర్మ్యం కర్మణాం యతః || 8 || 65
- తుర్యే ధర్మకలాసర్గే నరనారాయణావృషీ |
భూత్వాఽఽత్యోపశమోపేతమకరోద్ దుశ్చరం తపః || 9 || 66
- పంచమః కపిలో నామ సిద్ధేశః కాలవిప్లుతం |
ప్రోవాచాసురయే సాంఖ్యం తత్త్వగ్రామవినిర్ణయం || 10 || 67
- షష్ఠే అత్రైరపత్యత్వం వృతః ప్రాప్తోఽనసూయయా |
ఆన్వీక్షికిమలర్కాయ ప్రహ్లాదాదిభ్య ఊచివాన్ || 11 || 68
- తతః సప్తమ ఆకూత్యాం రుచేర్యజ్ఞోఽభ్యజాయత |
స యామాద్యైః సురగణైరపాత్స్వాయంభువాంతరం || 12 || 69
- అష్టమే మేరుదేవ్యాం తు నాభేర్జాత ఉరుక్రమః |
దర్శయన్ వర్తమ ధీరాణాం సర్వాశ్రమనమస్కృతం || 13 || 70
- ఋషిభిర్యాచితో భేజే నవమం పార్థివం వపుః |
దుగ్ధేమామోషధీర్విప్రాస్తేనాయం స ఉశత్తమః || 14 || 71
- రూపం స జగృహే మాత్స్యం చాక్షుషోదధిసంప్లవే |
నావ్యారోప్య మహీమయ్యామపాద్వైవస్వతం మనుం || 15 || 72
- సురాసురాణాముదధిం మథ్నతాం మందరాచలం |
దధ్రే కమరరూపేణ పృష్ఠ ఏకాదశే విభుః || 16 || 73
- ధాన్వంతరం ద్వాదశమం త్రయోదశమమేవ చ |
అపాయయత్సరానన్యాన్మోహిన్యా మోహయన్ స్త్రియా || 17 || 74

- చతుర్దశం నారసింహం బిభ్రద్దైత్యేంద్రమూర్జితం |
దదార కరజైర్వక్షస్యేరకాం కటకృద్యథా || 18 || 75
- పంచదశం వామనకం కృత్వాగాదధ్వరం బలేః |
పదత్రయం యాచమానః ప్రత్యాదిత్సుస్త్రివిష్టపం || 19 || 76
- అవతారే షోడశమే పశ్యన్ బ్రహ్మద్రుహో నృపాన్ |
త్రిసప్తకృత్వః కుపితో నిఃక్షత్రామకరోన్మహీం || 20 || 77
- తతః సప్తదశే జాతః సత్యవత్యాం పరాశరాత్ |
చక్రే వేదతరోః శాఖా దృష్ట్వా పుంసోఽల్పమేధసః || 21 || 78
- నరదేవత్వమాపన్నః సురకార్యచిక్రీర్షయా |
సముద్రనిగ్రహదీని చక్రే వీర్యాణ్యతః పరం || 22 || 79
- ఏకోనవింశే వింశతిమే వృష్టిషు ప్రాప్య జన్మనీ |
రామకృష్ణావితి భువో భగవానహరద్భరం || 23 || 80
- తతః కలౌ సంప్రవృత్తే సమ్మోహాయ సురద్విషాం |
బుద్ధో నామ్నాజనసుతః కీకటేషు భవిష్యతి || 24 || 81
- అథాసౌ యుగసంధ్యాయాం దస్యప్రాయేషు రాజసు |
జనితా విష్ణుయశసో నామ్నా కల్కిర్జగత్పతిః || 25 || 82
- అవతారా హ్యసంఖ్యేయా హరేః సత్త్వనిధేర్ద్విజాః |
యథావిదాసినః కుల్యాః సరసః స్యుః సహస్రశః || 26 || 83
- ఋషయో మనవో దేవా మనుషుత్రా మహౌజసః |
కలాః సర్వే హరేరేవ సప్రజాపతయస్తథా || 27 || 84
- ఏతే చాంశకలాః పుంసః కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయం |
ఇంద్రారివ్యాకులం లోకం మృడయంతి యుగే యుగే || 28 || 85

- జన్మ గుహ్యం భగవతో య ఏతత్ప్రయతో నరః |
సాయం ప్రాతర్గృణన్ భక్త్యా దుఃఖగ్రామాద్విముచ్యతే || 29 || 86
- ఏతద్దూపం భగవతో హ్యరూపస్య చిదాత్మనః |
మాయాగుణైర్విరచితం మహదాదిభిరాత్మని || 30 || 87
- యథా నభసి మేఘౌఘా రేణుర్వా పార్థివోఽనిలే |
ఏవం ద్రష్టరి దృశ్యత్వమారోపితమబుద్ధిభిః || 31 || 88
- అతః పరం యదవ్యక్తమవ్యాధగుణవ్యాహితం |
అదృష్టాశ్రుతవస్తుత్వాత్స జీవో యత్పునర్భవః || 32 || 89
- యత్రేమే సదసద్రూపే ప్రతిషిద్ధే స్వసంవిదా |
అవిద్యయాఽఽత్మని కృతే ఇతి తద్భ్రహ్మదర్శనం || 33 || 90
- యద్యేషోపరతా దేవీ మాయా వైశారదీ మతిః |
సంపన్న ఏవేతి విదుర్మహిమ్ని స్వే మహీయతే || 34 || 91
- ఏవం జన్మాని కర్మాణి హ్యకర్తురజనస్య చ |
వర్ణయంతి స్మ కవయో వేదగుహ్యాని హృత్పతేః || 35 || 92
- స వా ఇదం విశ్వమమోఘలీలః
సృజత్యవత్యత్తి న సజ్జతేఽస్మిన్ |
భూతేషు చాంతర్హిత ఆత్మతంత్రః
షాడ్వర్గికం జిప్నుతి షడ్గుణేశః || 36 || 93
- న చాస్య కశ్చిన్నిపుణేన ధాతు -
రవైతి జంతుః కుమనీష ఊతీః |
నామాని రూపాణి మనోవచోభిః
సంతన్వతో నటచర్యామివాజ్ఞః || 37 || 94

- స వేద ధాతుః పదవీం పరస్య
 దురంతవీర్యస్య రథాంగపాణేః |
 యోఽమాయయా సంతతయానువృత్త్యా
 భజేత తత్పాదసరోజగంధం || 38 || 95
- అథేహ ధన్యా భగవంత ఇత్థం
 యద్వాసుదేవేఽఖిలలోకనాథే |
 కుర్వంతి సర్వాత్మకమాత్మభావం
 న యత్ర భూయః పరివర్త ఉగ్రః || 39 || 96
- ఇదం భాగవతం నామ పురాణం బ్రహ్మసమ్మితం |
 ఉత్తమశ్లోకచరితం చకార భగవాన్పుషిః || 40 || 97
- నిఃశ్రేయసాయ లోకస్య ధన్యం స్వస్త్వయనం మహత్ |
 తదిదం గ్రాహయామాస సుతమాత్మవతాం వరం || 41 || 98
- సర్వవేదేతిహాసానాం సారం సారం సముద్భృతం |
 స తు సంశ్రావయామాస మహారాజం పరీక్షితం || 42 || 99
- ప్రాయోపవిష్టం గంగాయాం పరీతం పరమర్షిభిః |
 కృష్ణే స్వధామోపగతే ధర్మజ్ఞానాదిభిః సహ || 43 || 100
- కలౌ నష్టదృశామేష పురాణార్కోఽధునోదితః |
 తత్ర కీర్తయతో విప్రా విప్రర్షేర్భూరితేజసః || 44 || 101
- అహం చాధ్యగమం తత్ర నివిష్టస్తదనుగ్రహాత్ |
 సోఽహం వః శ్రావయిష్యామి యథాధీతం యథామతి || 45 || 102

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే తృతీయోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

వ్యాస ఉవాచ

ఇతి బ్రువాణం సంస్తూయ మునీనాం దీర్ఘసత్రిణాం ।

వృద్ధః కులపతిః సూతం బహ్వుచః శౌనకోఽబ్రవీత్ ॥ 1 ॥

103

శౌనక ఉవాచ

సూత సూత మహాభాగ వద నో వదతాం వర ।

కథాం భాగవతీం పుణ్యాం యదాహ భగవాంఛుకః ॥ 2 ॥

104

కస్మిన్ యుగే ప్రవృత్తేయం స్థానే వా కేన హేతునా ।

కుతః సంచోదితః కృష్ణః కృతవాన్ సంహితాం మునిః ॥ 3 ॥

105

తస్య పుత్రో మహాయోగీ సమదృఙ్షిర్వికల్పకః ।

ఏకాంతమతిరున్నిద్రో గూఢో మూఢ ఇవేయతే ॥ 4 ॥

106

దృష్ట్వానుయాంతమృషిమాత్మజమప్యనగ్నం

దేవ్యో హియా పరిదధుర్న సుతస్య చిత్రం ।

తద్వీక్ష్య పృచ్ఛతి మునౌ జగదుస్తవాస్తి

స్త్రీపుంభిదా న తు సుతస్య వివిక్తదృష్టేః ॥ 5 ॥

107

కథమాలక్ష్మితః పౌరైః సంప్రాప్తః కురుజాంగలాన్ ।

ఉన్మత్తమూకజడవద్విచరన్ గజసాహ్వయే ॥ 6 ॥

108

- కథం వా పాండవేయస్య రాజర్షేర్మునినా సహ |
సంవాదః సమభూత్తాత యత్రైషా సాత్వతీ శ్రుతిః || 7 || 109
- స గోదోహనమాత్రం హి గృహేషు గృహమేధినాం |
అవేక్షతే మహాభాగస్తీర్థీకుర్వంస్తదాశ్రమం || 8 || 110
- అభిమన్యుసుతం సూత ప్రాహుర్భాగవతోత్తమం |
తస్య జన్మ మహాశ్చర్యం కర్మాణి చ గృణీహి నః || 9 || 111
- స సమ్రాట్ కస్య వా హేతోః పాండునాం మానవర్ధనః |
ప్రాయోపవిష్టో గంగాయామనాదృత్యాధిరాట్స్థీయం || 10 || 112
- నమంతి యత్పాదనికేతమాత్మనః
శివాయ హానీయ ధనాని శత్రవః |
కథం స వీరః శ్రియమంగ దుస్త్వజాం
యువైషతోత్సృష్టుమహో సహసుభిః || 11 || 113
- శివాయ లోకస్య భవాయ భూతయే
య ఉత్తమశ్లోకపరాయణా జనాః |
జీవంతి నాత్మార్థమసౌ పరాశ్రయం
ముమోచ నిర్విద్య కుతః కలేవరం || 12 || 114
- తత్సర్వం నః సమాచక్ష్య పృష్టో యదిహ కించన |
మన్యే త్వాం విషయే వాచాం స్నాతమన్యత్ర ఛాందసాత్ || 13 || 115
- సూత ఉవాచ
ద్వాపరే సమనుప్రాప్తే తృతీయే యుగపర్యయే |
జాతః పరాశరాద్యోగీ వాసవ్యాం కలయా హరేః || 14 || 116
- స కదాచిత్సరస్వత్యా ఉపస్పృశ్య జలం శుచి |
వివిక్తదేశ ఆసీన ఉదితే రవిమండలే || 15 || 117

- పరావరజ్ఞః స ఋషిః కాలేనావ్యక్తరంహసా |
యుగధర్మవ్యతికరం ప్రాప్తం భువి యుగే యుగే || 16 || 118
- భౌతికానాం చ భావానాం శక్తిహ్రాసం చ తత్కృతం |
అశ్రద్ధధానాన్నిఃసత్త్వాందుర్మేధాన్ హ్రాసితాయుషః || 17 || 119
- దుర్భగాంశ్చ జనాన్ వీక్ష్య మునిర్దివ్యేన చక్షుషా |
సర్వవర్ణాశ్రమాణాం యద్దధ్యౌ హితమమోఘద్యుక్ || 18 || 120
- చాతుర్థోత్రం కర్మ శుద్ధం ప్రజానాం వీక్ష్య వైదికం |
వ్యదధాద్యజ్ఞసంతత్యై వేదమేకం చతుర్విధం || 19 || 121
- ఋగ్యజుఃసామాధర్వాఖ్యా వేదాశ్చత్వార ఉద్భృతాః |
ఇతిహాసపురాణం చ పంచమో వేద ఉచ్యతే || 20 || 122
- తత్రర్గ్వేదధరః పైలః సామగో జైమినిః కవిః |
వైశంపాయన ఏవైకో నిష్ఠాతో యజుషాముత || 21 || 123
- అథర్వాంగిరసామాసీత్సుమంతుర్దారుణో మునిః |
ఇతిహాసపురాణానాం పితా మే రోమహర్షణః || 22 || 124
- త ఏత ఋషయో వేదం స్వం స్వం వ్యస్యన్ననేకధా |
శిష్యైః ప్రశిష్యైస్తచ్చిష్యైర్వేదాస్తే శాఖినోఽభవన్ || 23 || 125
- త ఏవ వేదా దుర్మేధైర్ధార్యంతే పురుషైర్యథా |
ఏవం చకార భగవాన్ వ్యాసః కృపణవత్సలః || 24 || 126
- స్త్రీశూద్రద్విజబంధూనాం త్రయీ న శ్రుతిగోచరా |
కర్మశ్రేయసి మూఢానాం శ్రేయ ఏవం భవేదిహ |
ఇతి భారతమాఖ్యానం కృపయా మునినా కృతం || 25 || 127

- ఏవం ప్రవృత్తస్య సదా భూతానాం శ్రేయసి ద్విజాః |
సర్వాత్మకేనాపి యదా నాతుష్యద్ధృదయం తతః || 26 || 128
- నాతిప్రసీదద్ధృదయః సరస్వత్యాస్తటే శుచౌ |
వితర్కయన్ వివిక్తస్థ ఇదం ప్రోవాచ ధర్మవిత్ || 27 || 129
- ధృతవ్రతేన హి మయా ఛందాంసి గురవోఽగ్నయః |
మానితా నిర్వ్యలీకేన గృహీతం చానుశాసనం || 28 || 130
- భారతవ్యపదేశేన హ్యోమ్నాయార్థశ్చ దర్శితః |
దృశ్యతే యత్ర ధర్మాది స్త్రీశూద్రాదిభిరప్యత || 29 || 131
- తథాపి బత మే దైహ్యో హ్యత్మా చైవాత్మనా విభుః |
అసంపన్న ఇవాభాతి బ్రహ్మవర్చస్యసత్తమః || 30 || 132
- కిం వా భాగవతా ధర్మా న ప్రాయేణ నిరూపితాః |
ప్రియాః పరమహంసానాం త ఏవ హ్యచ్యుతప్రియాః || 31 || 133
- తస్యైవం ఖిలమాత్మానం మన్యమానస్య ఖిద్యతః |
కృష్ణస్య నారదోఽభ్యాగాదాశ్రమం ప్రాగుదాహృతం || 32 || 134
- తమభిజ్ఞాయ సహసా ప్రత్యుత్థాయాగతం మునిః |
పూజయామాస విధివన్నారదం సురపూజితం || 33 || 135

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే చతుర్థోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

అథ తం సుఖమాసీన ఉపాసీనం బృహచ్చవాః |
దేవర్షిః ప్రాహ విప్రర్షిం వీణాపాణిః స్మయన్నివ ॥ 1 ॥

136

నారద ఉవాచ

పారాశర్య మహాభాగ భవతః కచ్చిదాత్మనా |
పరితుష్యతి శారీర ఆత్మా మానస ఏవ వా ॥ 2 ॥

137

జిజ్ఞాసితం సుసంపన్నమపి తే మహదద్భుతం |
కృతవాన్ భారతం యస్త్యం సర్వార్థపరిబృంహితం ॥ 3 ॥

138

జిజ్ఞాసితమధీతం చ యత్తద్భ్రహ్మ సనాతనం |
అథాపి శోచస్యాత్మానమకృతార్థ ఇవ ప్రభో ॥ 4 ॥

139

వ్యాస ఉవాచ

అస్త్యేవ మే సర్వమిదం త్వయోక్తం
తథాపి నాత్మా పరితుష్యతే మే |
తస్మాల్మమవ్యక్తమగాధబోధం
పుచ్చామహే త్వాఽఽత్మభవాత్మభూతం ॥ 5 ॥

140

స వై భవాన్ వేద సమస్తగుహ్య -
ముపాసితో యత్పురుషః పురాణః |

పరావరేశో మనసైవ విశ్వం

సృజత్యవత్యత్తి గుణైరసంగః || 6 ||

141

త్వం పర్యటన్నర్క ఇవ త్రిలోకీ -

మంతశ్చరో వాయురివాత్మసాక్షీ |

పరావరే బ్రహ్మణి ధర్మతో వ్రతైః

స్నాతస్య మే న్యూనమలం విచక్ష్య || 7 ||

142

శ్రీనారద ఉవాచ

భవతానుదితప్రాయం యశో భగవతోఽమలం |

యేనైవాసా న తుష్యేత మన్యే తద్ధర్మనం భిలం || 8 ||

143

యథా ధర్మాదయశ్చార్థా మునివర్యానుకీర్తితాః |

న తథా వాసుదేవస్య మహిమా హ్యనువర్ణితః || 9 ||

144

న యద్వచశ్చిత్రపదం హరేర్యశో

జగత్పవిత్రం ప్రగృణీత కర్ణిచిత్ |

తద్వాయసం తీర్థముశంతి మానసా

న యత్ర హంసా నిరమంతుశిక్షయాః || 10 ||

145

తద్వాగ్విసర్గో జనతాఘవిప్లవో

యస్మిన్ ప్రతిశ్లోకమబద్ధవత్యపి |

నామాన్యనంతస్య యశోఽంకితాని యత్

శృణ్వంతి గాయంతి గృణంతి సాధవః || 11 ||

146

నైష్కర్మ్యమప్యచ్యుతభావవర్జితం

న శోభతే జ్ఞానమలం నిరంజనం |

కుతః పునః శశ్వదభద్రమీశ్వరే

న చార్పితం కర్మ యదప్యకారణం || 12 ||

147

అథో మహాభాగ భవానమోఘదృక్
 శుచిశ్రవాః సత్యరతో ధృతవ్రతః |
 ఉరుక్రమస్యాఖిలబంధముక్తయే
 సమాధినానుస్మర తద్విచేష్టితం || 13 ||

148

తతోఽన్యథా కించన యద్వివక్షతః
 పృథగ్దృశస్తత్ప్రతరూపనామభిః |
 న కుత్రచిత్క్వాపి చ దుఃస్థితా మతి -
 ర్గభేత వాతాహతనౌరివాస్పదం || 14 ||

149

జుగుప్సితం ధర్మకృతేఽనుశాసతః
 స్వభావరక్తస్య మహాన్ వ్యతిక్రమః |
 యద్వాక్యతో ధర్మ ఇతీతరః స్థితో
 న మన్యతే తస్య నివారణం జనః || 15 ||

150

విచక్షణోఽస్వార్థతి వేదితుం విభో -
 రనంతపారస్య నివృత్తితః సుఖం |
 ప్రవర్తమానస్య గుణైరనాత్మన -
 స్తతో భవాందర్శయ చేష్టితం విభోః || 16 ||

151

త్యక్త్వా స్వధర్మం చరణాంబుజం హరే -
 ర్భజన్నపక్వోఽథ పతేత్తతో యది |
 యత్ర క్వ వాభద్రమభూదముష్య కిం
 కో వార్థ ఆప్తోఽభజతాం స్వధర్మతః || 17 ||

152

తస్యైవ హేతోః ప్రయతేత కోవిదో
 న లభ్యతే యద్భృమతాముపర్యధః |
 తల్లభ్యతే దుఃఖవదన్యతః సుఖం
 కాలేన సర్వత్ర గభీరరంహసా || 18 ||

153

న వై జనో జాతు కథంచనావ్రజే -

న్ముకుందసేవ్యన్యవదంగ సంసృతిం ।

స్మరన్ముకుందాంఘ్రియపగూహనం పున -

ర్విహాతుమిచ్ఛేన్న రసగ్రహో యతః ॥ 19 ॥

154

ఇదం హి విశ్వం భగవానివేతరో

యతో జగత్స్థాననిరోధసంభవాః ।

తద్ధి స్వయం వేద భవాంస్తథాపి వై

ప్రాదేశమాత్రం భవతః ప్రదర్శితం ॥ 20 ॥

155

త్వమాత్మనాఽఽత్మానమవేహ్యమోఘదృక్

పరస్య పుంసః పరమాత్మనః కలాం ।

అజం ప్రజాతం జగతః శివాయ త -

న్మహానుభావాభ్యుదయోఽధిగణ్యతాం ॥ 21 ॥

156

ఇదం హి పుంసస్తపసః శ్రుతస్య వా

స్విష్టస్య సూక్తస్య చ బుద్ధిదత్తయోః ।

అవిచ్యుతోఽర్థః కవిభిర్నిరూపితో

యదుత్తమశ్లోకగుణానువర్ణనం ॥ 22 ॥

157

అహం పురాతీతభవేఽభవం మునే

దాస్యాస్తు కస్యాశ్చన వేదవాదినాం ।

నిరూపితో బాలక ఏవ యోగినాం

శుశ్రూషణే ప్రావృషి నిర్వివిక్షతాం ॥ 23 ॥

158

తే మయ్యపేతాఖిలచాపలేఽర్భకే

దాంతేఽధృతక్రీడనకేఽనువర్తిని ।

చక్రుః కృపాం యద్యపి తుల్యదర్శనాః

శుశ్రూషమాణే మునయోఽల్పభాషిణి ॥ 24 ॥

159

ఉచ్చిష్టలేపాననుమోదితో ద్విజైః

సకృత్స్మ భుంజే తదపాస్తకిల్బిషః |

ఏవం ప్రవృత్తస్య విశుద్ధచేతస -

స్తద్ధర్మ ఏవాత్మరుచిః ప్రజాయతే || 25 ||

160

తత్రాన్వహం కృష్ణకథాః ప్రగాయతా -

మనుగ్రహేణాశృణవం మనోహరాః |

తాః శ్రద్ధయా మేఽనుపదం విశృణ్వతః

ప్రియశ్రవస్యంగ మమాభవద్రుచిః || 26 ||

161

తస్మింస్తదా లబ్ధరుచేర్మహామునే

ప్రియశ్రవస్యాస్థలితా మతిర్మమ |

యయాహమేతత్సదసత్స్వమాయయా

పశ్యే మయి బ్రహ్మాణి కల్పితం పరే || 27 ||

162

ఇత్థం శరత్ప్రావృషికావృతూ హరే -

ర్విశృణ్వతో మేఽనుసవం యశోఽమలం |

సంకీర్త్యమానం మునిభిర్మహాత్మభి -

ర్భక్తైః ప్రవృత్తాఽఽత్మరజస్తమోఽపహా || 28 ||

163

తస్యైవం మేఽనురక్తస్య ప్రశ్రితస్య హతైనసః |

శ్రద్ధధానస్య బాలస్య దాంతస్యానుచరస్య చ || 29 ||

164

జ్ఞానం గుహ్యతమం యత్తత్సాక్షాద్భగవతోదితం |

అన్యవోచన్ గమిష్యంతః కృపయా దీనవత్సలాః || 30 ||

165

యేనైవాహం భగవతో వాసుదేవస్య వేధసః |

మాయానుభావమవిదం యేన గచ్ఛంతి తత్పదం || 31 ||

166

- ఏతత్సంసూచితం బ్రహ్మాంస్తాపత్రయచికిత్సితం |
యదీశ్వరే భగవతి కర్మ బ్రహ్మణి భావితం || 32 || 167
- ఆమయో యశ్చ భూతానాం జాయతే యేన సువ్రత |
తదేవ హ్యమయం ద్రవ్యం న పునాతి చికిత్సితం || 33 || 168
- ఏవం నృణాం క్రియాయోగాః సర్వే సంసృతిహేతవః |
త ఏవాత్మవినాశాయ కల్పంతే కల్పితాః పరే || 34 || 169
- యదత్ర క్రియతే కర్మ భగవత్పురితోషణం |
జ్ఞానం యత్తదధీనం హి భక్తియోగసమన్వితం || 35 || 170
- కుర్వాణా యత్ర కర్మాణి భగవచ్ఛిక్షయాసకృత్ |
గృణంతి గుణనామాని కృష్ణస్యానుస్మరంతి చ || 36 || 171
- నమో భగవతే తుభ్యం వాసుదేవాయ ధీమహి |
ప్రద్యుమ్నాయానిరుద్ధాయ నమః సంకర్షణాయ చ || 37 || 172
- ఇతి మూర్త్యభిధానేన మంత్రమూర్తిమమూర్తికం |
యజతే యజ్ఞపురుషం స సమ్యగ్దర్శనః పుమాన్ || 38 || 173
- ఇమం స్వనిగమం బ్రహ్మన్నవేత్య మదనుష్ఠితం |
అదాన్మే జ్ఞానమైశ్వర్యం స్వస్మిన్ భావం చ కేశవః || 39 || 174
- త్వమప్యదభ్రశ్రుత విశ్రుతం విభోః
సమాప్యతే యేన విదాం బుభుత్సితం |
అఖ్యాహి దుఃఖైర్ముహురర్దితాత్మనాం
సంక్లేశనిర్వాణముశంతి నాన్యథా || 40 || 175

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే వ్యాసనారదసంవాదే పంచమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

ఏవం నిశమ్య భగవాందేవర్షేర్జన్మ కర్మ చ ।

భూయః పప్రచ్ఛ తం బ్రహ్మన్ వ్యాసః సత్యవతీసుతః ॥ 1 ॥

176

వ్యాస ఉవాచ

భిక్షుభిర్విప్రవసితే విజ్ఞానాదేష్టభిస్తవ ।

వర్తమానో వయస్యాద్యే తతః కిమకరోద్భవాన్ ॥ 2 ॥

177

స్వాయంభువ కయా వృత్త్యా వర్తితం తే పరం వయః ।

కథం చేదముదస్రాక్షీః కాలే ప్రాప్తే కలేవరం ॥ 3 ॥

178

ప్రాక్కల్పవిషయామేతాం స్మృతిం తే సురసత్తమ ।

న హ్యేష వ్యవధాత్కాల ఏష సర్వనిరాకృతిః ॥ 4 ॥

179

నారద ఉవాచ

భిక్షుభిర్విప్రవసితే విజ్ఞానాదేష్టభిర్మమ ।

వర్తమానో వయస్యాద్యే తత ఏతదకారషం ॥ 5 ॥

180

ఏకాత్మజా మే జననీ యోషిన్మాథా చ కింకరీ ।

మయ్యాత్మజేఽనన్యగతౌ చక్రే స్నేహానుబంధనం ॥ 6 ॥

181

- సాస్వతంత్రా న కల్పాఽఽసీద్యోగక్షేమం మమేచ్ఛతీ |
ఈశస్య హి వశే లోకో యోషా దారుమయీ యథా || 7 || 182
- అహం చ తద్భ్రహ్మకులే ఊషివాంస్తదపేక్షయా |
దిగ్దేశకాలావ్యుత్పన్నో బాలకః పంచహాయనః || 8 || 183
- ఏకదా నిర్గతాం గేహాద్దుహంతీం నిశి గాం పథి |
సర్వోఽదశత్పదా స్పృష్టః కృపణాం కాలచోదితః || 9 || 184
- తదా తదహమీశస్య భక్తానాం శమభీషుతః |
అనుగ్రహం మన్యమానః ప్రాతిష్ఠం దిశముత్తరాం || 10 || 185
- స్థితాంజనపదాంస్తత్ర పురగ్రామవ్రజాకరాన్ |
ఖేటఖర్వటవాటిశ్చ వనాన్యుపవనాని చ || 11 || 186
- చిత్రధాతువిచిత్రాద్రీనిభభగ్నభుజద్రుమాన్ |
జలాశయాంభివజలాన్నులినీః సురసేవితాః || 12 || 187
- చిత్రస్వనైః పత్రరథైర్విభ్రమద్భ్రమరశ్రియః |
నలవేణుశరస్తంబకుశకీచకగహ్వరం || 13 || 188
- ఏక ఏవాతియాతోఽహమద్రాక్షం విపినం మహత్ |
ఘోరం ప్రతిభయాకారం వ్యాలోలూకశివాజిరం || 14 || 189
- పరిశ్రాంతేంద్రియాత్మాహం తృప్తురీతో బుభుక్షితః |
స్నాత్వా పీత్వా హ్రదే నద్యా ఉపస్పృష్టో గతశ్రమః || 15 || 190
- తస్మిన్నిర్మనుజేఽరణ్యే పిప్పలోపస్థ ఆస్థితః |
ఆత్మనాఽఽత్మానమాత్మన్థం యథాశ్రుతమచింతయం || 16 || 191
- ధ్యాయతశ్చరణాంభోజం భావనిర్జితచేతసా |
ఔత్కంఠ్యాశ్రుకలాక్షస్య హృద్యాసీన్మే శనైర్వారిః || 17 || 192

- ప్రేమాతిభరనిర్భిన్నపులకాంగోఽతినిర్వృతః |
ఆనందసంప్లవే లీనో నాపశ్యముభయం మునే || 18 || 193
- రూపం భగవతో యత్తన్మనఃకాంతం శుచాపహం |
అపశ్యన్ సహసోత్తస్థే వైక్లవ్యాద్దుర్మనా ఇవ || 19 || 194
- దిదృక్షుస్తదహం భూయః ప్రణిధాయ మనో హృది |
వీక్షమాణోఽపి నాపశ్యమవిత్పు ఇవాతురః || 20 || 195
- ఏవం యతంతం విజనే మామాహాగోచరో గిరాం |
గంభీరశ్లక్షయా వాచా శుచః ప్రశమయన్నివ || 21 || 196
- హంతాస్మింజన్మని భవాన్మా మాం ద్రష్టుమిహార్హతి |
అవిపక్వకషాయాణాం దుర్ధర్శోఽహం కుయోగినాం || 22 || 197
- సకృద్ యద్ దర్శితం రూపమేతత్కామాయ తేఽనఘ |
మత్కామః శనకైః సాధుః సర్వాన్మంచతి హృచ్చయాన్ || 23 || 198
- సత్సేవయాదీర్ఘయా తే జాతా మయి దృఢా మతిః |
హిత్వావద్యమిమం లోకం గంతా మజ్జనతామసి || 24 || 199
- మతిర్మయి నిబద్ధేయం న విపద్యేత కర్త్తిచిత్ |
ప్రజాసర్గనిరోధేఽపి స్మృతిశ్చ మదనుగ్రహత్ || 25 || 200
- ఏతావదుక్తోపరరామ తన్మహద్
భూతం నభోలింగమలింగమీశ్వరం |
అహం చ తస్మై మహతాం మహీయసే
శీర్షా వనామం విదధేఽనుకంపితః || 26 || 201
- నామాన్యనంతస్య హతత్రపః పఠన్
గుహ్యని భద్రాణి కృతాని చ స్మరన్ |

గాం పర్యటంస్తుష్టమనా గతస్పృహః

కాలం ప్రతీక్షన్ విమదో విమత్సరః || 27 ||

202

ఏవం కృష్ణమతేర్భ్రహ్మన్నసక్తస్యామలాత్మనః |

కాలః ప్రాదురభూత్కాలే తడిత్సదామనీ యథా || 28 ||

203

ప్రయుజ్యమానే మయి తాం శుద్ధాం భాగవతీం తనుం |

ఆరబ్ధకర్మనిర్వాణో న్యపతత్ పాంచభౌతికః || 29 ||

204

కల్పాంత ఇదమాదాయ శయానేఽంభస్యదన్వతః |

శిశయిషోరనుప్రాణం వివిశేఽంతరహం విభోః || 30 ||

205

సహస్రయుగపర్యంతే ఉత్థాయేదం సిస్పక్షతః |

మరీచిమిశ్రా ఋషయః ప్రాణేభ్యోఽహం చ జజ్ఞిరే || 31 ||

206

అంతర్బహిశ్చ లోకాంస్త్రీన్ పర్యేమ్యస్కందితవ్రతః |

అనుగ్రహాన్మహావిష్ణోరవిఘాతగతిః క్వచిత్ || 32 ||

207

దేవదత్తామిమాం వీణాం స్వరబ్రహ్మవిభూషితాం |

మూర్చ్ఛయిత్వా హరికథాం గాయమానశ్చరామ్యహం || 33 ||

208

ప్రగాయతః స్వవీర్యాణి తీర్థపాదః ప్రియశ్రవాః |

ఆహూత ఇవ మే శీఘ్రం దర్శనం యాతి చేతసి || 34 ||

209

ఏతద్ధ్యాతురచిత్తానాం మాత్రాస్పర్శేచ్ఛయా ముహుః |

భవసింధుప్లవో దృష్టో హరిచర్యానువర్తనం || 35 ||

210

యమాదిభిర్వ్యోగపథైః కామలోభహతో ముహుః |

ముకుందసేవయా యద్వత్తథాఽఽత్మాద్ధా న శామ్యతి || 36 ||

211

సర్వం తదిదమాఖ్యాతం యత్ప్రప్తోఽహం త్వయానఘ |

జన్మకర్మరహస్యం మే భవతశ్చాత్మతోషణం || 37 ||

212

సూత ఉవాచ

ఏవం సంభాష్య భగవాన్నారదో వాసవీసుతం ।

ఆమంత్ర్య వీణాం రణయన్ యయౌ యాదృచ్ఛికో మునిః ॥ 38 ॥

213

అహో దేవర్షిర్థనోఽయం యత్క్రింది శార్ఙ్గ ధన్వనః ।

గాయన్మాద్యన్నిదం తంత్ర్యా రమయత్యాతురం జగత్ ॥ 39 ॥

214

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే వ్యాసనారదసంవాదే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే సప్తమోఽధ్యాయః ॥

శౌనక ఉవాచ

నిర్గతే నారదే సూత భగవాన్ బాదరాయణః ।

శ్రుతవాంస్తదభిప్రేతం తతః కిమకరోద్విభుః ॥ 1 ॥

215

సూత ఉవాచ

బ్రహ్మనద్యాం సరస్వత్యామాశ్రమః పశ్చిమే తటే ।

శమ్యాప్రాస ఇతి ప్రోక్త ఋషీణాం సత్రవర్ధనః ॥ 2 ॥

216

తస్మిన్ స్వ ఆశ్రమే వ్యాసో బదరీషండమండితే ।

ఆసీనోఽప ఉపస్సృశ్య ప్రణిదధ్యౌ మనః స్వయం ॥ 3 ॥

217

భక్తియోగేన మనసి సమ్యక్ ప్రణిహితేఽమలే ।

అపశ్యత్పురుషం పూర్వం మాయాం చ తదపాశ్రయాం ॥ 4 ॥

218

యయా సమ్మోహితో జీవ ఆత్మానం త్రిగుణాత్మకం ।

పరోఽపి మనుతేఽనర్థం తత్కృతం చాభిపద్యతే ॥ 5 ॥

219

అనర్థోపశమం సాక్షాద్భక్తియోగమధోక్షజే ।

లోకస్యాజానతో విద్వాంశ్చక్రే సాత్వతసంహితాం ॥ 6 ॥

220

యస్యాం వై శ్రూయమాణాయాం కృష్ణే పరమపూరుషే ।

భక్తిరుత్పద్యతే పుంసః శోకమోహభయాపహా ॥ 7 ॥

221

స సంహితాం భాగవతీం కృత్వానుక్రమ్య చాత్మజం |
శుకమధ్యాపయామాస నివృత్తినిరతం మునిః || 8 ||

222

శౌనక ఉవాచ

స వై నివృత్తినిరతః సర్వతోపేక్షకో మునిః |
కస్య వా బృహతీమేతామాత్మారామః సమభ్యసత్ || 9 ||

223

సూత ఉవాచ

ఆత్మారామాశ్చ మునయో నిర్గంధా అప్యరుక్తమే |
కుర్వంత్యహైతుకీం భక్తిమిత్రంభూతగుణో హరిః || 10 ||

224

హరేర్గుణాక్షిప్తమతిర్భగవాన్ బాదరాయణిః |
అధ్యగాన్మహదాఖ్యానం నిత్యం విష్ణుజనప్రియః || 11 ||

225

పరీక్షితోఽథ రాజర్షేర్జన్మకర్మవిలాపనం |
సంస్థాం చ పాండుపుత్రాణాం వక్ష్యే కృష్ణకథోదయం || 12 ||

226

యదా మృధే కౌరవస్సంజయానాం

వీరేష్వథో వీరగతిం గతేషు |

వృకోదరావిద్ధగదాభిమర్శ -

భగ్నోరుదండే ధృతరాష్ట్రపుత్రే || 13 ||

227

భర్తూః ప్రియం ద్రౌణిరితి స్మ పశ్యన్

కృష్ణాసుతానాం స్వపతాం శిరాంసి |

ఉపాహరద్ విప్రియమేవ తస్య

జాగుప్సితం కర్మ విగర్హయంతి || 14 ||

228

మాతా శిశూనాం నిధనం సుతానాం

నిశమ్య ఘోరం పరితప్యమానా |

తదారుదద్భాష్టకలాకులాక్షీ

తాం సాంత్యయన్నాహ కిరీటమాలీ || 15 ||

229

తదా శుచస్తే ప్రమృజామి భద్రే

యద్భ్రహ్మబంధోః శిర ఆతతాయినః |

గాండివముక్షైర్విశిఖైరుపాహరే

త్వాఽఽక్రమ్య యత్స్నాస్యసి దగ్ధపుత్రా || 16 ||

230

ఇతి ప్రియాం వల్లువిచిత్రజల్పైః

స సాంత్యయిత్వాచ్యుతమిత్రసూతః |

అన్వాద్రవద్దంశిత ఉగ్రధన్వా

కపిధ్వజో గురుపుత్రం రథేన || 17 ||

231

తమాపతంతం స విలక్ష్య దూరాత్

కుమారహోద్విగ్నమనా రథేన |

పరాద్రవత్ప్రాణపరీప్పురుర్వాం

యావద్గమం రుద్రభయాద్యథార్కః || 18 ||

232

యదాశరణమాత్మానమైక్షత శ్రాంతవాజినం |

అస్తం బ్రహ్మశిరో మేనే ఆత్మత్రాణం ద్విజాత్మజః || 19 ||

233

అథోపస్పృశ్య సలిలం సందధే తత్సమాహితః |

అజానన్నుపసంహారం ప్రాణకృచ్ఛ్ర ఉపస్థితే || 20 ||

234

తతః ప్రాదుష్కృతం తేజః ప్రచండం సర్వతోదిశం |

ప్రాణాపదమభిప్రేక్ష్య విష్ణుం జిష్ణురువాచ హ || 21 ||

235

అర్జున ఉవాచ

కృష్ణ కృష్ణ మహాబాహో భక్తానామభయంకర |

త్వమేకో దహ్యామానానామపవర్గోఽసి సంసృతేః || 22 ||

236

- త్వమాద్యః పురుషః సాక్షాదీశ్వరః ప్రకృతేః పరః |
మాయాం వ్యుదస్య చిచ్ఛక్త్యా కైవల్యే స్థిత ఆత్మని || 23 || 237
- స ఏవ జీవలోకస్య మాయామోహితచేతసః |
విధత్సే స్వేన వీర్యేణ శ్రేయో ధర్మాదిలక్షణం || 24 || 238
- తథాయం చావతారస్తే భువో భారజిహీర్షయా |
స్వానాం చానన్యభావానామనుధ్యానాయ చాసకృత్ || 25 || 239
- కిమిదం స్విత్కుతో వేతి దేవదేవ న వేద్మ్యహం |
సర్వతోముఖమాయాతి తేజః పరమదారుణం || 26 || 240
- శ్రీభగవానువాచ
వేత్థేదం ద్రోణపుత్రస్య బ్రాహ్మమస్తం ప్రదర్శితం |
నైవాసౌ వేద సంహారం ప్రాణబాధ ఉపస్థితే || 27 || 241
- న హ్యస్యాన్యతమం కించిదస్తం ప్రత్యవకర్మనం |
జహ్యస్తతేజ ఉన్నద్ధమస్తజ్ఞో హ్యస్తతేజసా || 28 || 242
- సూత ఉవాచ
శ్రుత్వా భగవతా ప్రోక్తం ఫాల్గునః పరవీరహా |
స్పృష్టాప్తాపస్తం పరిక్రమ్య బ్రాహ్మం బ్రాహ్మాయ సందధే || 29 || 243
- సంహత్యాన్యోన్యముభయోస్తేజసీ శరసంవృతే |
ఆవృత్య రోదసీ ఖం చ వవృధాతేఽర్కవహ్నివత్ || 30 || 244
- దృష్టాప్తతేజస్తు తయోస్త్రీన్ లోకాన్ ప్రదహన్మహత్ |
దహ్యమానాః ప్రజాః సర్వాః సాంవర్తకమమంసత || 31 || 245
- ప్రజోపప్లవమాలక్ష్మ్య లోకవ్యతికరం చ తం |
మతం చ వాసుదేవస్య సంజహోర్హ్వానో ద్వయం || 32 || 246

- తత ఆసాద్య తరసా దారుణం గౌతమీసుతం |
బబంధామర్షతామ్రాక్షః పశుం రశనయా యథా || 33 || 247
- శిబిరాయ నినీషంతం దామ్నా బద్ధ్వా రిపుం బలాత్ |
ప్రాహార్జునం ప్రకుపితో భగవానంబుజేక్షణః || 34 || 248
- మైనం పార్థార్హసి త్రాతుం బ్రహ్మబంధుమిమం జహి |
యోఽసావనాగసః సుప్తానవధీన్నిశి బాలకాన్ || 35 || 249
- మత్తం ప్రమత్తమున్మత్తం సుప్తం బాలం స్త్రియం జడం |
ప్రపన్నం విరథం భీతం న రిపుం హంతి ధర్మవిత్ || 36 || 250
- స్వప్రాణాన్ యః పరప్రాణైః ప్రపుష్టాత్యఘ్నః ఖిలః |
తద్వధస్తస్య హి శ్రేయో యద్దోషాద్యాత్యధః పుమాన్ || 37 || 251
- ప్రతిశ్రుతం చ భవతా పాంచాల్యై శృణ్వతో మమ |
ఆహరిష్యే శిరస్తస్య యస్తే మానిని పుత్రహా || 38 || 252
- తదసౌ వధ్యతాం పాప ఆతతాయ్యాత్మబంధుహా |
భర్తుశ్చ విప్రియం వీర కృతవాన్ కులపాంసనః || 39 || 253
- ఏవం పరీక్షతా ధర్మం పార్థః కృష్ణేన చోదితః |
నైచ్ఛద్ధంతం గురుసుతం యద్యప్యాత్మహనం మహాన్ || 40 || 254
- అథోపేత్య స్వశిబిరం గోవిందప్రియసారథిః |
న్యవేదయత్తం ప్రియాయై శోచంత్యా ఆత్మజాన్ హతాన్ || 41 || 255
- తథాఽఽహృతం పశువత్ పాశబద్ధ -
మవాఙ్ముఖం కర్మజుగుప్సితేన |
నిరీక్ష్య కృష్ణాపకృతం గురోః సుతం
వామస్వభావా కృపయా ననామ చ || 42 || 256

- ఉవాచ చాసహంత్యస్య బంధనానయనం సతీ |
ముచ్యతాం ముచ్యతామేష బ్రాహ్మణో నితరాం గురుః || 43 || 257
- సరహస్యో ధనుర్వేదః సవిసర్గోపసంయమః |
అస్త్రగ్రామశ్చ భవతా శిక్షితో యదనుగ్రహాత్ || 44 || 258
- స ఏష భగవాన్ ద్రోణః ప్రజారూపేణ వర్తతే |
తస్యాత్మనోఽర్థం పత్న్యాస్తే నాన్వగాద్వీరసూః కృపీ || 45 || 259
- తద్ ధర్మజ్ఞ మహాభాగ భవద్భిర్గౌరవం కులం |
వృజినం నార్హతి ప్రాప్తం పూజ్యం వంద్యమభీక్షశః || 46 || 260
- మా రోదీదస్య జననీ గౌతమీ పతిదేవతా |
యథాహం మృతవత్సాఽఽర్తా రోదిమ్యశ్రుముఖీ ముహుః || 47 || 261
- యైః కోపితం బ్రహ్మకులం రాజన్యైరజితాత్మభిః |
తత్ కులం ప్రదహత్యాశు సానుబంధం శుచార్పితం || 48 || 262
- సూత ఉవాచ
ధర్మ్యం న్యాయ్యం సకరుణం నిర్వ్యలీకం సమం మహాత్ |
రాజా ధర్మసుతో రాజ్ఞాః ప్రత్యనందద్వచో ద్విజాః || 49 || 263
- నకులః సహదేవశ్చ యుయుధానో ధనంజయః |
భగవాన్ దేవకీపుత్రో యే చాన్యే యాశ్చ యోషితః || 50 || 264
- తత్రాహమర్షితో భీమస్తస్య శ్రేయాన్ వధః స్మృతః |
న భర్తుర్నాత్మనశ్చార్థే యోఽహన్ సుప్తాంభిశూన్ వృథా || 51 || 265
- నిశమ్య భీమగదితం ద్రౌపద్యాశ్చ చతుర్భుజః |
ఆలోక్య వదనం సఖ్యురిదమాహ హసన్నివ || 52 || 266

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ

బ్రహ్మబంధుర్న హంతవ్య ఆతతాయీ వధార్హణః |
మయైవోభయమామ్నాతం పరిపాహ్యనుశాసనం || 53 ||

267

కురు ప్రతిశ్రుతం సత్యం యత్తత్సాంత్యయతా ప్రియాం |
ప్రియం చ భీమసేనస్య పాంచాల్యా మహ్యమేవ చ || 54 ||

268

సూత ఉవాచ

అర్జునః సహసాఽఽజ్ఞాయ హరేర్హార్దమథాసినా |
మణిం జహోర మూర్ధన్యం ద్విజస్య సహమూర్ధజం || 55 ||

269

విముచ్య రశనాబద్ధం బాలహత్యాహతప్రభం |
తేజసా మణినా హీనం శిబిరాన్నిరయాపయత్ || 56 ||

270

వపనం ద్రవిణాదానం స్థానాన్నిర్యాపణం తథా |
ఏష హి బ్రహ్మబంధూనాం వధో నాన్యోఽస్తి దైహికః || 57 ||

271

పుత్రశోకాతురాః సర్వే పాండవాః సహ కృష్ణయా |
స్వానాం మృతానాం యత్కృత్యం చక్రుర్నిర్హరణాదికం || 58 ||

272

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే ద్రౌణినిగ్రహో నామ సప్తమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే అష్టమోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

అథ తే సంపరేతానాం స్వానాముదకమిచ్ఛతాం ।

దాతుం సకృష్టా గంగాయాం పురస్కృత్య యయుః స్త్రియః ॥ 1 ॥

273

తే నినీయోదకం సర్వే విలప్య చ భృశం పునః ।

ఆప్లుతా హరిపాదాబ్జరజఃపూతసరిజ్జలే ॥ 2 ॥

274

తత్రాసీనం కురుపతిం ధృతరాష్ట్రం సహానుజం ।

గాంధారీం పుత్రశోకార్తాం పృథాం కృష్ణాం చ మాధవః ॥ 3 ॥

275

సాంత్యయామాస మునిభిర్హతబంధూంఘచార్పితాన్ ।

భూతేషు కాలస్య గతిం దర్శయన్నప్రతిక్రియాం ॥ 4 ॥

276

సాధయిత్వాజాతశత్రోః స్వం రాజ్యం కితవైర్భృతం ।

ఘాతయిత్వాసతో రాజ్ఞః కచస్పర్శక్షతాయుషః ॥ 5 ॥

277

యాజయిత్వాశ్వమేధైస్తం త్రిభిరుత్తమకల్పకైః ।

తద్యశః పావనం దిక్షు శతమన్యోరివాతనోత్ ॥ 6 ॥

278

ఆమంత్ర్య పాండుపుత్రాంశ్చ శైనేయోద్ధవసంయుతః ।

ద్వైపాయనాదిభిర్విప్రైః పూజితైః ప్రతిపూజితః ॥ 7 ॥

279

గంతుం కృతమతిర్భ్రహ్మన్ ద్వారకాం రథమాస్థితః |
ఉపలేభేఽభిధావంతీముత్తరాం భయవిహ్వలాం || 8 || 280

ఉత్తరోవాచ
పాహి పాహి మహాయోగిన్ దేవదేవ జగత్పతే |
నాన్యం త్వదభయం పశ్యే యత్ర మృత్యుః పరస్పరం || 9 || 281

అభిద్రవతి మామీశ శరస్తప్తాయసో విభో |
కామం దహతు మాం నాథ మా మే గర్భో నిపాత్యతాం || 10 || 282

సూత ఉవాచ
ఉపధార్య వచస్తస్యా భగవాన్ భక్తవత్సలః |
అపాండవమిదం కర్తుం ద్రౌణేరస్తమబుధ్యత || 11 || 283

తర్హ్యేవాథ మునిశ్రేష్ఠ పాండవాః పంచ సాయకాన్ |
ఆత్మనోఽభిముఖాందీప్తానాలక్ష్మ్యాస్త్రాణ్యుపాదదుః || 12 || 284

వ్యసనం వీక్ష్య తత్తేషామనన్యవిషయాత్మనాం |
సుదర్శనేన స్వాస్త్రేణ స్వానాం రక్షాం వ్యధాద్విభుః || 13 || 285

అంతఃస్థః సర్వభూతానామాత్మా యోగేశ్వరో హరిః |
స్వమాయయాఽఽవృణోద్గర్భం వైరాట్యాః కురుతంతవే || 14 || 286

యద్యప్యస్త్రం బ్రహ్మశిరస్త్వమోఘం చాప్రతిక్రియం |
వైష్ణవం తేజ ఆసాద్య సమశామ్యద్ భృగూద్వహ || 15 || 287

మా మంస్థా హ్యేతదాశ్చర్యం సర్వాశ్చర్యమయేఽచ్యుతే |
య ఇదం మాయయా దేవ్యా సృజత్యవతి హంత్యజః || 16 || 288

బ్రహ్మతేజోవినిర్ముక్తైరాత్మజైః సహ కృష్ణయా |
ప్రయాణాభిముఖం కృష్ణమిదమాహ పృథా సతీ || 17 || 289

కుంతువచ

నమస్యే పురుషం త్వాఽఽద్యమీశ్వరం ప్రకృతేః పరం |
అలక్ష్యం సర్వభూతానామంతర్బహిరవస్థితం || 18 || 290

మాయాజవనికాచ్ఛన్నమజ్ఞాథోక్షజమవ్యయం |
న లక్ష్యసే మూఢదృశా నటో నాట్యధరో యథా || 19 || 291

తథా పరమహంసానాం మునీనామమలాత్మనాం |
భక్తియోగవిధానార్థం కథం పశ్యేమ హి స్త్రియః || 20 || 292

కృష్ణాయ వాసుదేవాయ దేవకీనందనాయ చ |
నందగోపకుమారాయ గోవిందాయ నమో నమః || 21 || 293

నమః పంకజనాభాయ నమః పంకజమాలినే |
నమః పంకజనేత్రాయ నమస్తే పంకజాంఘ్రయే || 22 || 294

యథా హృషీకేశ ఖలేన దేవకీ
కంసేన రుద్ధాతిచిరం శుచార్పితా |
విమోచితాహం చ సహాత్మజా విభో
త్వయైవ నాథేన ముహుర్విపద్గణాత్ || 23 || 295

విషాన్మహాగ్నేః పురుషాదదర్శనా -
దసత్సభాయా వనవాసకృచ్ఛ్రతః |
మృధే మృధేఽనేకమహారథాస్తతో
ద్రౌణ్యస్తతశ్చాస్మ హరేఽభిరక్షితాః || 24 || 296

విపదః సంతు నః శశ్వత్తత్ర తత్ర జగద్గురో |
భవతో దర్శనం యత్స్వాదపునర్భవదర్శనం || 25 || 297

జన్మైశ్వర్యశ్రుతశ్రీభిరేధమానమదః పుమాన్ |
నైవార్హత్యభిధాతుం వై త్వామకించనగోచరం || 26 || 298

- నమోఽకించనవిత్తాయ నివృత్తగుణవృత్తయే |
ఆత్మారామాయ శాంతాయ కైవల్యపతయే నమః || 27 || 299
- మన్యే త్వాం కాలమీశానమనాదినిధనం విభుం |
సమం చరంతం సర్వత్ర భూతానాం యన్మితః కలిః || 28 || 300
- న వేద కశ్చిద్భగవంశ్చిక్కిరితం
తవేహమానస్య నృణాం విడంబనం |
న యస్య కశ్చిద్ధయితోఽస్తి కర్హిచిద్
ద్వేష్యశ్చ యస్మిన్ విషమా మతిర్పుణాం || 29 || 301
- జన్మ కర్మ చ విశ్వాత్మన్నజస్యాకర్తురాత్మనః |
తిర్యక్ష్ణుర్నిషు యాదఃసు తదత్యంతవిడంబనం || 30 || 302
- గోప్యాదదే త్వయి కృతాగసి దామ తావద్
యా తే దశాశ్రుకలిలాంజనసంభ్రమాక్షం |
వక్త్రం నినీయ భయభావనయా స్థితస్య
సా మాం విమోహయతి భీరపి యద్భిభేతి || 31 || 303
- కేచిదాహురజం జాతం పుణ్యశ్లోకస్య కీర్తయే |
యదోః ప్రియస్యాన్వవాయే మలయస్యేవ చందనం || 32 || 304
- అపరే వసుదేవస్య దేవక్యాం యాచితోఽభ్యగాత్ |
అజస్త్యమస్య క్షేమాయ వధాయ చ సురద్విషాం || 33 || 305
- భారావతారణాయాన్యే భువో నావ ఇవోదధౌ |
సీదంత్యా భూరిభారేణ జాతో హ్యత్మభువార్ధితః || 34 || 306
- భవేఽస్మిన్ క్లిశ్యమానానామవిద్యాకామకర్మభిః |
శ్రవణస్మరణార్హాణి కరిష్యన్నితి కేచన || 35 || 307

శృణ్వంతి గాయంతి గృణంత్యభీక్షశః

స్మరంతి నందంతి తవేహితం జనాః |

త ఏవ పశ్యంత్యచిరేణ తావకం

భవప్రవాహోపరమం పదాంబుజం || 36 ||

308

అప్యద్య నస్త్యం స్వకృతేహిత ప్రభో

జిహాససి స్విత్సహృదోఽనుజీవినః |

యేషాం న చాన్యద్భవతః పదాంబుజాత్

పరాయణం రాజసు యోజితాంహసాం || 37 ||

309

కే వయం నామరూపాభ్యాం యదుభిః సహ పాండవాః |

భవతోఽదర్శనం యర్హి హృషీకాణామివేశితుః || 38 ||

310

నేయం శోభిష్యతే తత్ర యథేదానీం గదాధర |

త్వత్పదైరంకితా భాతి స్వలక్షణవిలక్షితైః || 39 ||

311

ఇమే జనపదాః స్వృద్ధాః సుపక్వౌషధివీరుధః |

వనాద్రినద్యుదన్వంతో హ్యేథంతే తవ వీక్షితైః || 40 ||

312

అథ విశ్వేశ విశ్వాత్మాన్ విశ్వమూర్తే స్వకేషు మే |

స్నేహపాశమిమం చింధి దృఢం పాండుషు వృష్టిషు || 41 ||

313

త్వయి మేఽనన్యవిషయా మతిర్మధుపతేఽసకృత్ |

రతిముద్వహతాదద్ధా గంగేవౌఘముదన్వతి || 42 ||

314

శ్రీకృష్ణ కృష్ణసఖ వృష్ణ్యౌషభావనిధుగ్ -

రాజన్యవంశదహనానపవర్గవీర్య |

గోవింద గోద్విజసురార్తిహరారావతార

యోగేశ్వరాఖిలగురో భగవన్నమస్తే || 43 ||

315

సూత ఉవాచ

పృథయేత్థం కలపదైః పరిణాతాభిలోదయః |

మందం జహాస వైకుంఠో మోహయన్నివ మాయయా || 44 ||

316

తాం బాధమిత్యుపామంత్ర్య ప్రవిశ్య గజసాహ్వయం |

స్త్రీయశ్చ స్వపురం యాస్యన్ ప్రేష్ఠా రాజ్ఞా నివారితః || 45 ||

317

వ్యాసాద్వైరీశ్వరేహజ్ఞైః కృష్ణేనాద్భుతకర్మణా |

ప్రబోధితోఽపీతిహసైర్నాబుధ్యత శుచార్పితః || 46 ||

318

ఆహ రాజా ధర్మసుతశ్చింతయన్ సుహృదాం వధం |

ప్రాకృతేనాత్మనా విప్రాః స్నేహమోహవశం గతః || 47 ||

319

అహో మే పశ్యతాజ్ఞానం హృది రూఢం దురాత్మనః |

పారక్యస్యైవ దేహస్య బహోవ్య మేఽక్షౌహిణీర్హతాః || 48 ||

320

బాలద్విజసుహృన్నిత్రపితృభ్రాతృగురుద్రుహః |

న మే స్యాన్నిరయాన్మోక్షో హ్యపి వర్షాయుతాయుతైః || 49 ||

321

నైనో రాజ్ఞః ప్రజాభర్తుర్ధర్మయుద్ధే వధో ద్విషాం |

ఇతి మే న తు బోధాయ కల్పతే శాసనం వచః || 50 ||

322

స్త్రీణాం మద్ధతబంధూనాం ద్రోహో యోఽసావిహోత్థితః |

కర్మభిర్గృహమేధీయైర్నాహం కలోపీ వ్యపోహితుం || 51 ||

323

యథా పంకేన పంకాంభః సురయా వా సురాకృతం |

భూతహత్యాం తథైవైకాం న యజ్ఞైర్నార్హ మర్హతి || 52 ||

324

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

ప్రథమస్కంధే కుంతీస్తుతిర్యుధిష్ఠిరానుతాపో నామ అష్టమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

ఇతి భీతః ప్రజాద్రోహాత్సర్వధర్మవివిత్సయా |

తతో వినశనం ప్రాగాద్ యత్ర దేవవ్రతోఽపతత్ || 1 ||

325

తదా తే భ్రాతరః సర్వే సదశ్చైః స్వర్ణభూషితైః |

అన్వగచ్ఛన్ రథైర్విప్రా వ్యాసధౌమ్యాదయస్తథా || 2 ||

326

భగవానపి విప్రర్షే రథేన సధనంజయః |

స తైర్వ్యరోచత నృపః కుబేర ఇవ గుహ్యకైః || 3 ||

327

దృష్ట్వా నిపతితం భూమౌ దివశ్చ్యుతమివామరం |

ప్రణేముః పాండవా భీష్మం సానుగాః సహ చక్రిణా || 4 ||

328

తత్ర బ్రహ్మర్షయః సర్వే దేవర్షయశ్చ సత్తమ |

రాజర్షయశ్చ తత్రాసన్ ద్రష్టుం భరతపుంగవం || 5 ||

329

పర్వతో నారదో ధౌమ్యో భగవాన్ బాదరాయణః |

బృహదశ్వో భరద్వాజః సశిష్యో రేణుకాసుతః || 6 ||

330

వసిష్ఠ ఇంద్రప్రమదస్త్రితో గృత్సమదోఽసితః |

కక్షీవాన్ గౌతమోఽత్రిశ్చ కౌశికోఽథ సుదర్శనః || 7 ||

331

- అన్యే చ మునయో బ్రహ్మన్ బ్రహ్మరాతాదయోఽమలాః |
శిష్టైరుపేతా ఆజగ్ముః కశ్యపాంగిరసాదయః || 8 || 332
- తాన్ సమేతాన్ మహాభాగానుపలభ్య వసూత్తమః |
పూజయామాస ధర్మజ్ఞో దేశకాలవిభాగవిత్ || 9 || 333
- కృష్ణం చ తత్ప్రభావజ్ఞ ఆసీనం జగదీశ్వరం |
హృదిస్థం పూజయామాస మాయయోపాత్తవిగ్రహం || 10 || 334
- పాండుపుత్రానుపాసీనాన్ ప్రశ్రయప్రేమసంగతాన్ |
అభ్యాచష్టానురాగాస్సైరంధీభూతేన చక్షుషా || 11 || 335
- అహో కష్టమహోఽన్యాయ్యం యద్యాయం ధర్మనందనాః |
జీవితం నార్హథ క్లిష్టం విప్రధర్మాచ్యుతాశ్రయాః || 12 || 336
- సంస్థితేఽతిరథే పాండౌ పృథా బాలప్రజా వధూః |
యుష్మత్కృతే బహూన్ క్లేశాన్ ప్రాప్తా తోకవతీ ముహూః || 13 || 337
- సర్వం కాలకృతం మన్యే భవతాం చ యదప్రియం |
సపాలో యద్వశే లోకో వాయోరివ ఘనావలిః || 14 || 338
- యత్ర ధర్మసుతో రాజా గదాపాణిర్వృకోదరః |
కృష్ణోఽస్త్రీ గాండివం చాపం సుహృత్కృష్ణస్తతో విపత్ || 15 || 339
- న హ్యస్య కర్ణిచిద్రాజన్ పుమాన్ వేద విధిత్సితం |
యద్విజిజ్ఞాసయా యుక్తా ముహ్యంతి కవయోఽపి హి || 16 || 340
- తస్మాదిదం దైవతంత్రం వ్యవస్య భరతర్షభ |
తస్యానువిహితోఽనాథా నాథ పాహి ప్రజాః ప్రభో || 17 || 341
- ఏష వై భగవాన్ సాక్షాదాద్యో నారాయణః పుమాన్ |
మోహయన్మాయయా లోకం గూఢశ్చరతి వృష్టిషు || 18 || 342

- అస్యానుభావం భగవాన్ వేద గుహ్యతమం శివః |
దేవర్షిర్నారదః సాక్షాద్భగవాన్ కపిలో నృప || 19 || 343
- యం మన్యసే మాతులేయం ప్రియం మిత్రం సుహృత్తమం |
అకరోః సచివం దూతం సౌహృదాదథ సారథిం || 20 || 344
- సర్వాత్మనః సమదృశో హ్యద్వయస్యానహంకృతేః |
తత్కృతం మతివైషమ్యం నిరవద్యస్య న క్వచిత్ || 21 || 345
- తథాప్యేకాంతభక్తేషు పశ్య భూపానుకంపితం |
యన్మేఽసూంస్త్యజతః సాక్షాత్కృష్టో దర్శనమాగతః || 22 || 346
- భక్త్యాఽఽవేశ్య మనో యస్మిన్ వాచా యన్నామ కీర్తయన్ |
త్యజన్ కలేవరం యోగీ ముచ్యతే కామకర్మభిః || 23 || 347
- స దేవదేవో భగవాన్ ప్రతీక్షతాం
కలేవరం యావదిదం హినోమ్యహం |
ప్రసన్నహాసారుణలోచనోల్లస -
న్ముఖాంబుజో ధ్యానపథశ్చతుర్భుజః || 24 || 348
- సూత ఉవాచ
యుధిష్ఠిరస్తదాకర్ణ్య శయానం శరపంజరే |
అపృచ్ఛద్వివిధాంధర్మాన్మషీణాం చానుశృణ్వతాం || 25 || 349
- పురుషస్వభావవిహితాన్ యథావర్ణం యథాశ్రమం |
వైరాగ్యరాగోపాధిభ్యామామ్నాతోభయలక్షణాన్ || 26 || 350
- దానధర్మాన్ రాజధర్మాన్ మోక్షధర్మాన్ విభాగశః |
స్త్రీధర్మాన్ భగవద్ధర్మాన్ సమాసవ్యాసయోగతః || 27 || 351

ధర్మార్థకామమోక్షాంశ్చ సహోపాయాన్ యథా మునే |
నానాఖ్యానేతిహాసేషు వర్ణయామాస తత్త్వవిత్ || 28 || 352

ధర్మం ప్రవదతస్తస్య స కాలః ప్రత్యుపస్థితః |
యో యోగినశ్చందమృత్యోర్వాంఛితస్తూత్తరాయణః || 29 || 353

తదోపసంహృత్య గిరః సహస్రణీ -
ర్విముక్తసంగం మన ఆదిపూరుషే |
కృష్ణే లసత్ప్రీతపటే చతుర్భుజే
పురః స్థితేఽమీలితదృగ్ద్వ్యధారయత్ || 30 || 354

విశుద్ధయా ధారణయా హతాశుభ -
స్తదీక్షయైవాశు గతాయుధవ్యథః |
నివృత్తసర్వేంద్రియవృత్తివిభ్రమ -
స్తుష్టావ జన్యం విసృజంజనార్దనం || 31 || 355

శ్రీభీష్మ ఉవాచ
ఇతి మతిరుపకల్పితా వితృష్ణా
భగవతి సాత్వతపుంగవే విభూమ్ని |
స్వసుఖముపగతే క్వచిద్విహర్తుం
ప్రకృతిముపేయుషి యద్భవప్రవాహః || 32 || 356

త్రిభువనకమనం తమాలవర్ణం
రవికరగౌరవరాంబరం దధానే |
వపురలకకులావృతాననాబ్జం
విజయసఖే రతిరస్తు మేఽనవద్యా || 33 || 357

యుధి తురగరజోవిధూమ్రవిష్వక్ -
కచలులితశ్రమవార్యలంకృతాన్యే |

మమ నిశితశరైర్విభిద్యమాన -

త్వచి విలసత్కవచేఽస్తు కృష్ణ ఆత్మా || 34 ||

358

సపది సఖివచో నిశమ్య మధ్యే

నిజపరయోర్బలయో రథం నివేశ్య |

స్థితవతి పరసైనికాయురక్షా

హృతవతి పార్థసఖే రతిర్మమాస్తు || 35 ||

359

వ్యవహితపృతనాముఖం నిరీక్ష్య

స్వజనవధాద్విముఖస్య దోషబుద్ధ్యా |

కుమతిమహారదాత్మవిద్యయా య -

శ్చరణరతిః పరమస్య తస్య మేఽస్తు || 36 ||

360

స్వనిగమమపహాయ మత్ప్రతిజ్ఞా -

మృతమధికర్తుమవప్లుతో రథస్థః |

ధృతరథచరణోఽభ్యయాచ్ఛలద్గు -

ర్హరిరివ హంతుమిభం గతోత్తరీయః || 37 ||

361

శితవిశిఖహతో విశీర్ణదంశః

క్షతజపరిప్లుత ఆతతాయినో మే |

ప్రసభమభిససార మద్వధార్థం

స భవతు మే భగవాన్ గతిర్ముకుందః || 38 ||

362

విజయరథకుటుంబ ఆత్తతోత్రే

ధృతహయరశ్మిని తచ్చియేక్షణీయే |

భగవతి రతిరస్తు మే ముమూర్షో -

ర్యమిహ నిరీక్ష్య హతా గతాః సరూపం || 39 ||

363

లలితగతివిలాసవల్గుహాస -

ప్రణయనిరీక్షణకల్పితోరుమానాః |

కృతమనుకృతవత్య ఉన్మదాంధాః

ప్రకృతిమగన్ కిల యస్య గోపవధ్వః || 40 ||

364

మునిగణనృపవర్యసంకులేఽంతః -

సదసి యుధిష్ఠిరరాజసూయ ఏషాం |

అర్హణముపపేద ఈక్షణీయో

మమ దృశిగోచర ఏష ఆవిరాత్మా || 41 ||

365

తమిమమహమజం శరీరభాజాం

హృది హృది ధిష్ఠితమాత్మకల్పితానాం |

ప్రతిదృశమివ నైకధార్మమేకం

సమధిగతోఽస్మి విధూతభేదమోహః || 42 ||

366

సూత ఉవాచ

కృష్ణ ఏవం భగవతి మనోవార్దృష్టివృత్తిభిః |

ఆత్మన్యాత్మానమావేశ్య సోఽంతఃశ్వాస ఉపారమత్ || 43 ||

367

సంపద్యమానమాజ్ఞాయ భీష్మం బ్రహ్మణి నిష్కలే |

సర్వే బభూవుస్తే తూష్ణీం వయాంసీవ దినాత్యయే || 44 ||

368

తత్ర దుందుభయో నేదుర్దేవమానవవాదితాః |

శశంసుః సాధవో రాజ్ఞాం ఖాత్వేతుః పుష్పవృష్టయః || 45 ||

369

తస్య నిర్హరణాదీని సంపరేతస్య భార్గవ |

యుధిష్ఠిరః కారయిత్వా ముహూర్తం దుఃఖితోఽభవత్ || 46 ||

370

తుష్టువర్మునయో హృష్టాః కృష్ణం తద్గుహ్యనామభిః |

తతస్తే కృష్ణహృదయాః స్వాశ్రమాన్ ప్రయయుః పునః || 47 ||

371

తతో యుధిష్ఠిరో గత్వా సహకృష్ణో గజాహ్వయం |

పితరం సాంత్యయామాస గాంధారీం చ తపస్వినిం || 48 ||

372

పిత్రా చానుమతో రాజా వాసుదేవానుమోదితః |

చకార రాజ్యం ధర్మేణ పితృపైతామహం విభుః || 49 ||

373

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే యుధిష్ఠిరరాజ్యప్రలంభో నామ నవమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే దశమోఽధ్యాయః ॥

శౌనక ఉవాచ

హత్వా స్వరిక్థస్పృధ ఆతతాయినో

యుధిష్ఠిరో ధర్మభృతాం వరిష్ఠః ।

సహానుజైః ప్రత్యవరుద్ధభోజనః

కథం ప్రవృత్తః కిమకారషీత్తతః ॥ 1 ॥

374

సూత ఉవాచ

వంశం కురోర్వంశదవాగ్నినిర్వృతం

సంరోహయిత్వా భవభావనో హరిః ।

నివేశయిత్వా నిజరాజ్య ఈశ్వరో

యుధిష్ఠిరం ప్రీతమనా బభూవ హ ॥ 2 ॥

375

నిశమ్య భీష్మోక్తమథాచ్యుతోక్తం

ప్రవృత్తవిజ్ఞానవిధూతవిభ్రమః ।

శశాస గామింద్ర ఇవాజితాశ్రయః

పరిధ్యుపాంతామనుజానువర్తితః ॥ 3 ॥

376

కామం వవర్ష పర్జన్యః సర్వకామదుఘా మహీ ।

సిషిచుః స్మ వ్రజాన్ గావః పయసోధస్వతీర్ముదా ॥ 4 ॥

377

- నద్యః సముద్రా గిరయః సవనస్పతివీరుధః |
ఫలంత్యోషధయః సర్వాః కామమన్వృతు తస్య వై || 5 || 378
- నాథయో వ్యాధయః క్లేశా దైవభూతాత్మహేతవః |
అజాతశత్రావభవన్ జంతూనాం రాజ్ఞి కర్హిచిత్ || 6 || 379
- ఉషిత్వా హస్తినపురే మాసాన్ కతిపయాన్ హరిః |
సుహృదాం చ విశోకాయ స్వసుశ్చ ప్రియకామ్యయా || 7 || 380
- ఆమంత్ర్య చాభ్యనుజ్ఞాతః పరిష్వజ్యాభివాద్య తం |
ఆరురోహ రథం కైశ్చిత్పరిష్వక్తోఽభివాదితః || 8 || 381
- సుభద్రా ద్రౌపదీ కుంతీ విరాటతనయా తథా |
గాంధారి ధృతరాష్ట్రశ్చ యుయుత్సుర్గౌతమో యమౌ || 9 || 382
- వృకోదరశ్చ ధౌమ్యశ్చ స్త్రియో మత్య్ససుతాదయః |
న సేహిరే విముహ్యంతో విరహం శార్ఙ్గ ధన్వనః || 10 || 383
- సత్సంగాన్ముక్తదుఃసంగో హాతుం నోత్సహతే బుధః |
కీర్త్యమానం యశో యస్య సకృదాకర్ణ్య రోచనం || 11 || 384
- తస్మిన్న్యస్తధియః పార్థాః సహేరన్ విరహం కథం |
దర్శనస్పర్శసంలాపశయనాసనభోజనైః || 12 || 385
- సర్వే తేఽనిమిషైరక్షైస్తమనుద్రుతచేతసః |
వీక్షంతః స్నేహసంబద్ధా విచేలుస్తత్ర తత్ర హ || 13 || 386
- న్యరుంధన్నుద్గలద్బాష్పమౌత్కంఠ్యాద్దేవకీసుతే |
నిర్యాత్యగారాన్సోఽభద్రమితి స్యాద్బాంధవస్త్రియః || 14 || 387
- మృదంగశంఖభేర్యశ్చ వీణాపణవగోముఖాః |
ధుంధుర్యానకఘంటాద్యా నేదుర్దుందుభయస్తథా || 15 || 388

- ప్రాసాదశిఖరారూఢాః కురునార్యో దిదృక్షయా |
వవృషుః కుసుమైః కృష్ణం ప్రేమవ్రీడాస్మితేక్షణాః || 16 || 389
- సితాతపత్రం జగ్రాహ ముక్తాదామవిభూషితం |
రత్నదండం గుడాకేశః ప్రియః ప్రియతమస్య హ || 17 || 390
- ఉద్ధవః సాత్యకిశ్చైవ వ్యజనే పరమాద్భుతే |
వికీర్యమాణః కుసుమై రేజే మధుపతిః పథి || 18 || 391
- అశ్రూయంతాశిషః సత్యాస్తత్ర తత్ర ద్విజేరితాః |
నానురూపానురూపాశ్చ నిర్గుణస్య గుణాత్మనః || 19 || 392
- అన్యోన్యమాసీత్సంజల్ప ఉత్తమశ్లోకచేతసాం |
కౌరవేంద్రపురస్త్రీణాం సర్వశ్రుతిమనోహరః || 20 || 393
- స వై కిలాయం పురుషః పురాతనో
య ఏక ఆసీదవిశేష ఆత్మని |
అగ్రే గుణేభ్యో జగదాత్మనీశ్వరే
నిమీలితాత్మన్నిశి సుప్తశక్తిషు || 21 || 394
- స ఏవ భూయో నిజవీర్యచోదితాం
స్వజీవమాయాం ప్రకృతిం సిస్సృక్షతీం |
అనామరూపాత్మని రూపనామనీ
విధిత్సమానోఽనుససార శాస్త్రకృత్ || 22 || 395
- స వా అయం యత్పదమత్ర సూరయో
జితేంద్రియా నిర్జితమాతరిశ్వనః |
పశ్యంతి భక్త్యుత్కలితామలాత్మనా
నన్వేష సత్త్వం పరిమార్ష్ణ మర్హతి || 23 || 396

స వా అయం సఖ్యనుగీతసత్కథో

వేదేషు గుహ్యేషు చ గుహ్యవాదిభిః |

య ఏక ఈశో జగదాత్మలీలయా

సృజత్యవత్యత్తి న తత్ర సజ్జతే || 24 ||

397

యదా హ్యధర్మేణ తమోధియో నృపా

జీవంతి తత్రైష హి సత్త్వతః కిల |

ధత్తే భగం సత్యమృతం దయాం యశో

భవాయ రూపాణి దధద్యుగే యుగే || 25 ||

398

అహో అలం శ్లాఘ్యతమం యదోః కుల -

మహో అలం పుణ్యతమం మధోర్వనం |

యదేష పుంసామృషభః శ్రియః పతిః

స్వజన్మనా చంక్రమణేన చాంచతి || 26 ||

399

అహో బత స్వర్యశసస్తిరస్కరీ

కుశస్థలీ పుణ్యయశస్కరీ భువః |

పశ్యంతి నిత్యం యదనుగ్రహేషితం

స్మితావలోకం స్వపతిం స్మ యత్ప్రజాః || 27 ||

400

నూనం వ్రతస్నానహుతాదినేశ్వరః

సమర్చితో హ్యస్య గృహీతపాణిభిః |

పిబంతి యాః సఖ్యధరామృతం ముహు -

ర్వ్రజస్త్రియః సమ్ముముహుర్యదాశయాః || 28 ||

401

యా వీర్యశుక్లేన హృతాః స్వయంవరే

ప్రమథ్య చైద్యప్రముఖాన్ హి శుష్మిణః |

ప్రద్యుమ్నసాంబాంబసుతాదయోఽపరా

యాశ్చాహృతా భౌమవధే సహస్రశః || 29 ||

402

ఏతాః పరం స్త్రీత్వమపాస్తపేశలం

నిరస్తశౌచం బత సాధు కుర్వతే |

యాసాం గృహాత్పుష్కరలోచనః పతి -

ర్న జాత్వపైత్యహృతిభిర్హృది స్పృశన్ || 30 ||

403

ఏవంవిధా గదంతీనాం స గిరః పురయోషితాం |

నిరీక్షణేనాభినందన్ సస్మితేన యయౌ హరిః || 31 ||

404

అజాతశత్రుః పృతనాం గోపీథాయ మధుద్విషః |

పరేభ్యః శంకితః స్నేహాత్ప్రాయుంక్త చతురంగిణీం || 32 ||

405

అథ దూరాగతాఞ్ శౌరిః కౌరవాన్ విరహాతురాన్ |

సన్నివర్త్య దృఢం స్నిగ్ధాన్ ప్రాయాత్స్వనగరీం ప్రియైః || 33 ||

406

కురుజాంగలపాంచాలాన్ శూరసేనాన్ సయామునాన్ |

బ్రహ్మవర్తం కురుక్షేత్రం మత్స్యాన్ సారస్వతానథ || 34 ||

407

మరుధన్వమతిక్రమ్య సౌవీరాభీరయోః పరాన్ |

ఆనర్తాన్ భార్గవోపాగాచ్ఛాంతవాహో మనాగ్విభుః || 35 ||

408

తత్ర తత్ర హ తత్రత్వైర్హరిః ప్రత్యుద్యతార్హణః |

సాయం భేజే దిశం పశ్చాద్ధవిష్టో గాం గతస్తదా || 36 ||

409

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే శ్రీకృష్ణద్వారకాగమనం నామ దశమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

ఆనర్తాన్ స ఉపవ్రజ్య స్వప్నాంజనపదాన్ స్వకాన్ |
దధ్మౌ దరవరం తేషాం విషాదం శమయన్నివ ॥ 1 ॥

410

స ఉచ్చుకాశే ధవలోదరో దరో -

ఽప్యరుక్తమస్యాధరశోణశోణిమా |
దాధ్మాయమానః కరకంజసంపుటే
యథాబ్జషండే కలహంస ఉత్స్వినః ॥ 2 ॥

411

తముపశ్రుత్య నినదం జగద్భయభయావహం |
ప్రత్యుద్యయుః ప్రజాః సర్వా భర్తృదర్శనలాలసాః ॥ 3 ॥

412

తత్రోపనీతబలయో రవేర్ద్విపమివాదృతాః |
ఆత్మారామం పూర్ణకామం నిజలాభేన నిత్యదా ॥ 4 ॥

413

ప్రీత్యుత్ఫుల్లముఖాః ప్రోచుర్వర్ణగద్గదయా గిరా |
పితరం సర్వసుహృదమవితారమివార్భకాః ॥ 5 ॥

414

నతాః స్మ తే నాథ సదాంఘ్రిపంకజం
విరించవైరించ్యసురేంద్రవందితం |
పరాయణం క్షేమమిహేచ్ఛతాం పరం
న యత్ర కాలః ప్రభవేత్ పరః ప్రభుః ॥ 6 ॥

415

భవాయ నస్త్యం భవ విశ్వభావన

త్వమేవ మాతాథ సుహృత్పతిః పితా |

త్వం సద్గురుర్నః పరమం చ దైవతం

యస్యానువృత్త్యా కృతినో బభూవిమ || 7 ||

416

అహో సనాథా భవతా స్మ యద్వయం

త్రైవిష్టపానామపి దూరదర్శనం |

ప్రేమస్మితస్నిగ్ధనిరీక్షణాననం

పశ్యేమ రూపం తవ సర్వసాభగం || 8 ||

417

యర్హ్యంబుజాక్షాపససార భో భవాన్

కురూన్ మధూన్ వాథ సుహృద్దిదృక్షయా |

తత్రాబ్ధకోటిప్రతిమః క్షణో భవేద్

రవిం వినాక్ష్ణోరివ నస్తవాచ్యుత || 9 ||

418

ఇతి చోదీరితా వాచః ప్రజానాం భక్తవత్సలః |

శృణ్వానోఽనుగ్రహం దృష్ట్వా వితన్వన్ ప్రావిశత్పురీం || 10 ||

419

మధుభోజదశార్థార్థకుకురాంధకవృష్టిభిః |

ఆత్మతుల్యబలైర్గుప్తాం నాగైర్భోగవతీమివ || 11 ||

420

సర్వర్తుసర్వవిభవపుణ్యవృక్షలతాశ్రమైః |

ఉద్యానోపవనారామైర్వృతపద్మాకరశ్రియం || 12 ||

421

గోపురద్వారమార్గేషు కృతకౌతుకతోరణాం |

చిత్రధ్వజపతాకాగ్రైరంతః ప్రతిహతాతపాం || 13 ||

422

సమూర్జితమహామార్గరథ్యాపణకచత్వరాం |

సిక్తాం గంధజలైర్గుప్తాం ఫలపుష్పాక్షతాంకురైః || 14 ||

423

- ద్వారి ద్వారి గృహాణాం చ దధ్యక్షతఫలేక్షుభిః |
అలంకృతాం పూర్ణకుంభైర్బలిభిర్ధూపదీపకైః || 15 || 424
- నిశమ్య ప్రేష్ఠమాయాంతం వసుదేవో మహామనాః |
అక్రూరశోఽగ్రనేనశ్చ రామశ్చాద్భుతవిక్రమః || 16 || 425
- ప్రద్యుమ్నశ్చారుదేష్ఠశ్చ సాంబో జాంబవతీసుతః |
ప్రహర్షవేగోఽచ్యుతశతయనాసనభోజనాః || 17 || 426
- వారణేంద్రం పురస్కృత్య బ్రాహ్మణైః ససుమంగలైః |
శంఖతూర్యనినాదేన బ్రహ్మఘోషేణ చాదృతాః |
ప్రత్యుజ్జగ్మూ రథైర్హస్తైః ప్రణయాగతసాధ్వసాః || 18 || 427
- వారముఖ్యాశ్చ శతశో యానైస్తద్ధర్మనోత్సుకాః |
లసత్కుండలనిర్భాతకపోలవదనశ్రియః || 19 || 428
- నటనర్తకగంధర్వాః సూతమాగధవందినః |
గాయంతి చోత్తమశ్లోకచరితాన్యద్భుతాని చ || 20 || 429
- భగవాంస్తత్ర బంధూనాం పౌరాణామనువర్తినాం |
యథావిధ్యుపసంగమ్య సర్వేషాం మానమాదధే || 21 || 430
- ప్రహ్వభివాదనాశ్లేషకరస్పర్శస్మితేక్షణైః |
ఆశ్వాస్య చాశ్వపాకేభ్యో వరైశ్చాభిమతైర్విభుః || 22 || 431
- స్వయం చ గురుభిర్విష్టైః సదారైః స్థవిరైరపి |
ఆశీర్భిర్యజ్యమానోఽన్యైర్వందిభిశ్చావిశత్పురం || 23 || 432
- రాజమార్గం గతే కృష్ణే ద్వారకాయాః కులస్త్రియః |
హర్ష్యాణ్యారురుహుర్విప్ర తదీక్షణమహోత్సవాః || 24 || 433

- నిత్యం నిరీక్షమాణానాం యదపి ద్వారకౌకసాం ।
నైవ తృప్యంతి హి దృశః శ్రియో ధామాంగమచ్యుతం ॥ 25 ॥ 434
- శ్రియో నివాసో యస్యోరః పానపాత్రం ముఖం దృశాం ।
బాహవో లోకపాలానాం సారంగాణాం పదాంబుజం ॥ 26 ॥ 435
- సితాతపత్రవ్యజనైరుపస్కృతః
ప్రసూనవర్షైరభివర్షితః పథి ।
పిశంగవాసా వనమాలయా బభౌ
ఘనో యథార్కోడుపచాపవైద్యుతైః ॥ 27 ॥ 436
- ప్రవిష్టస్తు గృహం పిత్రోః పరిష్వక్తః స్వమాతృభిః ।
వవందే శిరసా సప్త దేవకీప్రముఖా ముదా ॥ 28 ॥ 437
- తాః పుత్రమంకమారోప్య స్నేహస్నుతపయోధరాః ।
హర్షవిహ్వలితాత్మానః సిషిచుర్నేత్రజైర్జలైః ॥ 29 ॥ 438
- అథావిశత్ స్వభవనం సర్వకామమనుత్తమం ।
ప్రాసాదా యత్ర పత్నీనాం సహస్రాణి చ షోడశ ॥ 30 ॥ 439
- పత్న్యః పతిం ప్రోష్య గృహానుపాగతం
విలోక్య సంజాతమనోమహోత్సవాః ।
ఉత్తస్థురారాత్ సహసాఽఽసనాశయాత్
సాకం వ్రతైర్వ్యడితలోచనాననాః ॥ 31 ॥ 440
- తమాతృజైర్దృష్టిభిరంతరాత్మనా
దురంతభావాః పరిరేభిరే పతిం ।
నిరుద్ధమప్యాస్త్రవదంబు నేత్రయో -
ర్విలజ్జతీనాం భృగువర్య వైక్లవాత్ ॥ 32 ॥ 441

యద్యప్యసౌ పార్శ్వగతో రహోగత -

స్తథాపి తస్యాంఘ్రియుగం నవం నవం ।

పదే పదే కా విరమేత తత్పదా -

చ్ఛలాపి యచ్ఛీర్న జహాతి కర్ణిచిత్ ॥ 33 ॥

442

ఏవం నృపాణాం క్షితిభారజన్మనా -

మక్షౌహిణీభిః పరివృత్తతేజసాం ।

విధాయ వైరం శ్వసనో యథానలం

మిథో వధేనోపరతో నిరాయుధః ॥ 34 ॥

443

స ఏష నరలోకేఽస్మిన్నవతీర్ణః స్వమాయయా ।

రేమే స్తీరత్నకూటస్థో భగవాన్ ప్రాకృతో యథా ॥ 35 ॥

444

ఉద్ధామభావపిశునామలవల్లుహాస -

వ్రీడావలోకనిహతో మదనోఽపి యాసాం ।

సమ్ముహ్య చాపమజహాత్ప్రమదోత్తమాస్తా

యస్యేంద్రియం విమథితుం కుహకైర్న శేకుః ॥ 36 ॥

445

తమయం మన్యతే లోకో హ్యసంగమపి సంగినం ।

ఆత్మైషమ్యేన మనుజం వ్యాప్యణ్యానం యతోఽబుధః ॥ 37 ॥

446

ఏతదీశనమీశస్య ప్రకృతిస్థోఽపి తద్గుణైః ।

న యుజ్యతే సదాఽత్మస్థైర్యథా బుద్ధిస్తదాశ్రయా ॥ 38 ॥

447

తం మేనిరేఽబలా మూఢాః స్త్రైణం చానువ్రతం రహః ।

అప్రమాణవిదో భర్తురీశ్వరం మతయో యథా ॥ 39 ॥

448

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే శ్రీకృష్ణద్వారకాప్రవేశో నామ ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥

శౌనక ఉవాచ

అశ్వత్థామ్నోపసృష్టేన బ్రహ్మశీర్షో రుతేజసా ।

ఉత్తరాయా హతో గర్భ ఈశేనాజీవితః పునః ॥ 1 ॥

449

తస్య జన్మ మహాబుద్ధేః కర్మాణి చ మహాత్మనః ।

నిధనం చ యథైవాసీత్స ప్రేత్య గతవాన్ యథా ॥ 2 ॥

450

తదిదం శ్రోతుమిచ్ఛామో గదితుం యది మన్యసే ।

బ్రూహి నః శ్రద్ధధానానాం యస్య జ్ఞానమదాచ్ఛుకః ॥ 3 ॥

451

సూత ఉవాచ

అపీపలద్ధర్మరాజః పితృవద్ రంజయన్ ప్రజాః ।

నిఃస్పృహః సర్వకామేభ్యః కృష్ణపాదాబ్జసేవయా ॥ 4 ॥

452

సంపదః క్రతవో లోకా మహిషీ భ్రాతరో మహీ ।

జంబూద్వీపాధిపత్యం చ యశశ్చ త్రిదివం గతం ॥ 5 ॥

453

కిం తే కామాః సురస్పార్థా ముకుందమనసో ద్విజాః ।

అధిజహ్నుర్ముదం రాజ్ఞః క్షుధితస్య యథేతరే ॥ 6 ॥

454

మాతుర్గర్భగతో వీరః స తదా భృగునందన ।

దదర్శ పురుషం కంచిద్దహ్యమానోఽస్తతేజసా ॥ 7 ॥

455

- అంగుష్ఠమాత్రమమలం స్ఫురత్పురటమౌలినం |
అపీచ్యదర్శనం శ్యామం తడిద్వాససమచ్యుతం || 8 || 456
- శ్రీమద్ద్వీర్ఘచతుర్బాహుం తప్తకాంచనకుండలం |
క్షతజాక్షం గదాపాణిమాత్మనః సర్వతోదిశం |
పరిభ్రమంతముల్కాభాం భ్రామయంతం గదాం ముహుః || 9 || 457
- అస్త్రతేజః స్వగదయా నీహారమివ గోపతిః |
విధమంతం సన్నికర్షే పర్యైక్షత క ఇత్యసౌ || 10 || 458
- విధూయ తదమేయాత్మా భగవాంధర్మగుబ్ విభుః |
మిషతో దశమాసస్య తత్రైవాంతర్దధే హరిః || 11 || 459
- తతః సర్వగుణోదర్కే సానుకూలగ్రహోదయే |
జజ్ఞే వంశధరః పాండోర్బాహుః పాండురివౌజసా || 12 || 460
- తస్య ప్రీతమనా రాజా విప్రైర్ధౌమ్యకృపాదిభిః |
జాతకం కారయామాస వాచయిత్వా చ మంగలం || 13 || 461
- హిరణ్యం గాం మహీం గ్రామాన్ హస్త్యశ్వాన్నృపతిర్వరాన్ |
ప్రాదాత్స్వన్నం చ విప్రేభ్యః ప్రజాతీర్థే స తీర్థవిత్ || 14 || 462
- తమూచుర్బ్రాహ్మణాస్తుష్టా రాజానం ప్రశ్రయాన్వితం |
ఏష హ్యస్మిన్ ప్రజాతంతౌ పురూణాం పౌరవర్షభ || 15 || 463
- దైవేనాప్రతిఘాతేన శుక్లే సంస్థాముపేయుషి |
రాతో వోఽనుగ్రహార్థాయ విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా || 16 || 464
- తస్మాన్నామ్నా విష్ణురాత ఇతి లోకే బృహచ్చ్రవాః |
భవిష్యతి న సందేహో మహాభాగవతో మహాన్ || 17 || 465

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

అప్యేష వంశ్యాన్ రాజర్షీన్ పుణ్యశ్శోకాన్ మహాత్మనః |
అనువర్తితా స్విద్యశసా సాధువాదేన సత్తమాః || 18 ||

466

బ్రాహ్మణా ఊచుః

పార్థ ప్రజావితా సాక్షాదిక్ష్యాకురివ మానవః |
బ్రహ్మణ్యః సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథిర్యథా || 19 ||

467

ఏష దాతా శరణ్యశ్చ యథా హ్యౌశీనరః శిబిః |
యశో వితనితా స్వానాం దౌష్యంతిరివ యజ్వనాం || 20 ||

468

ధన్వినామగ్రణీరేష తుల్యశ్చార్జునయోర్ద్వయోః |
హుతాశ ఇవ దుర్ధర్షః సముద్ర ఇవ దుస్తరః || 21 ||

469

మృగేంద్ర ఇవ విక్రాంతో నిషేవ్యో హిమవానివ |
తితిక్షుర్వసుధేవాసౌ సహిష్ణుః పితరావివ || 22 ||

470

పితామహసమః సామ్యే ప్రసాదే గిరిశోపమః |
ఆశ్రయః సర్వభూతానాం యథా దేవో రమాశ్రయః || 23 ||

471

సర్వసద్గుణమాహాత్యై ఏష కృష్ణమనువ్రతః |
రంతిదేవ ఇవోదారో యయాతిరివ ధార్మికః || 24 ||

472

ధృత్యా బలిసమః కృష్ణే ప్రహ్లాద ఇవ సద్గ్రహః |
ఆహరైషోఽశ్వమేధానాం వృద్ధానాం పర్యుపాసకః || 25 ||

473

రాజర్షీణాం జనయితా శాస్తా చోత్పథగామినాం |
నిగ్రహితా కలేరేష భువో ధర్మస్య కారణాత్ || 26 ||

474

తక్షకాదాత్మనో మృత్యుం ద్విజపుత్రోపసర్జితాత్ |
ప్రపత్స్యత ఉపశ్రుత్య ముక్తసంగః పదం హరేః || 27 ||

475

- జిజ్ఞాసితాత్మయాథాత్మ్యే మునేర్వ్యాససుతాదసౌ |
హిత్యేదం నృప గంగాయాం యాస్యత్యధ్ధాకుతోభయం || 28 || 476
- ఇతి రాజ్ఞ ఉపాదిశ్య విస్త్రా జాతకకోవిదాః |
లభ్యాపచితయః సర్వే ప్రతిజగ్ముః స్వకాన్ గృహాన్ || 29 || 477
- స ఏష లోకే విఖ్యాతః పరీక్షిదితి యత్పుభుః |
గర్భే దృష్టమనుధ్యాయన్ పరీక్షేత నరేష్విహ || 30 || 478
- స రాజపుత్రో వవృధే ఆశు శుక్ల ఇవోడుపః |
ఆపూర్యమాణః పితృభిః కాష్ఠాభిరివ సోఽన్వహం || 31 || 479
- యక్ష్యమాణోఽశ్వమేధేన జ్ఞాతిద్రోహజిహ్వసయా |
రాజాలబ్ధధనో దధ్యావన్యత్ర కరదండయోః || 32 || 480
- తదభిప్రేతమాలక్ష్య భ్రాతరోఽచ్యుతచోదితాః |
ధనం ప్రహీణమాజహ్రురుదీచ్యాం దిశి భూరిశః || 33 || 481
- తేన సంభృతసంభారో ధర్మపుత్రో యుధిష్ఠిరః |
వాజిమేధైస్త్రీభిర్భీతో యజ్ఞైః సమయజధ్ధరిం || 34 || 482
- ఆహూతో భగవాన్ రాజ్ఞా యాజయిత్వా ద్విజైర్పుషం |
ఉవాస కతిచిన్మాసాన్ సుహృదాం ప్రియకామ్యయా || 35 || 483
- తతో రాజ్ఞాభ్యనుజ్ఞాతః కృష్ణయా సహ బంధుభిః |
యయౌ ద్వాదశవతీం బ్రహ్మన్ సార్జునో యదుభిర్వృతః || 36 || 484

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే పరీక్షిజ్ఞన్మాద్యుత్కర్షో నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

విదురస్తీర్థయాత్రాయాం మైత్రేయాదాత్మనో గతిం ।

జ్ఞాత్వాగాధ్ధాస్తి నపురం తయావాప్తవివిత్సితః ॥ 1 ॥

485

యావతః కృతవాన్ ప్రశ్నాన్ క్షత్తా కౌషారవార్తతః ।

జాతైకభక్తిర్గోవిందే తేభ్యశ్చోపరరామ హ ॥ 2 ॥

486

తం బంధుమాగతం దృష్ట్వా ధర్మపుత్రః సహానుజః ।

ధృతరాష్ట్రో యుయుత్సుశ్చ సూతః శారద్యతః పృథా ॥ 3 ॥

487

గాంధారీ ద్రౌపదీ బ్రహ్మన్ సుభద్రా చోత్తరా కృపీ ।

అన్యాశ్చ జామయః పాండోర్జాతయః ససుతాః స్త్రియః ॥ 4 ॥

488

ప్రత్యుజ్జగ్ముః ప్రహర్షేణ ప్రాణం తన్వ ఇవాగతం ।

అభిసంగమ్య విధివత్ పరిష్వంగాభివాదనైః ॥ 5 ॥

489

ముముచుః ప్రేమబాష్పాఘం విరహౌత్కంఠ్యకాతరాః ।

రాజా తమర్థాయాంచక్రే కృతాసనపరిగ్రహం ॥ 6 ॥

490

తం భుక్తవంతం విశ్రాంతమాసీనం సుఖమాసనే ।

ప్రశ్రయావనతో రాజా ప్రాహ తేషాం చ శృణ్వతాం ॥ 7 ॥

491

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

అపి స్మరథ నో యుష్మత్పక్షచ్ఛాయాసమేధితాన్ |

విపద్గణాద్విషాగ్న్వోదేరోఽచితా యత్సమాత్మకాః || 8 ||

492

కయా వృత్త్యా వర్తితం వశ్చరద్భిః క్షితిమండలం |

తీర్థాని క్షేత్రముఖ్యాని సేవితానీహ భూతలే || 9 ||

493

భవద్విధా భాగవతాస్తీర్థభూతాః స్వయం విభో |

తీర్థీకుర్వంతి తీర్థాని స్వాంతఃస్థేన గదాభృతా || 10 ||

494

అపి నః సుహృదస్తాత బాంధవాః కృష్ణదేవతాః |

దృష్టాః శ్రుతా వా యదవః స్వపుర్యాం సుఖమాసతే || 11 ||

495

ఇత్యుక్తో ధర్మరాజేన సర్వం తత్ సమవర్ణయత్ |

యథానుభూతం క్రమశో వినా యదుకులక్షయం || 12 ||

496

నన్వప్రియం దుర్విషహం నృణాం స్వయముపస్థితం |

నావేదయత్ సకరుణో దుఃఖితాన్ ద్రష్టుమక్షమః || 13 ||

497

కంచితకాలమథావాత్సితృత్కృతో దేవవత్సుఖం |

భ్రాతుర్జ్యేష్ఠస్య శ్రేయస్కృత్సర్వేషాం ప్రీతిమావహన్ || 14 ||

498

అభిభ్రదర్యమా దండం యథావదఘకారిషు |

యావద్దధార శూద్రత్వం శాపాద్వర్షశతం యమః || 15 ||

499

యుధిష్ఠిరో లబ్ధరాజ్యో దృష్ట్వా పౌత్రం కులంధరం |

భ్రాతృభిర్లోకపాలాభైర్ముముదే పరయా శ్రియా || 16 ||

500

ఏవం గృహేషు సక్తానాం ప్రమత్తానాం తదీహయా |

అత్యక్రామదవిజ్ఞాతః కాలః పరమదుస్తరః || 17 ||

501

- విదురస్తదభిప్రేత్య ధృతరాష్ట్రమభాషత |
రాజన్నిర్గమ్యతాం శీఘ్రం పశ్యేదం భయమాగతం || 18 || 502
- ప్రతిక్రియా న యస్యేహ కుతశ్చిత్కర్త్విచిత్ప్రభో |
స ఏవ భగవాన్ కాలః సర్వేషాం నః సమాగతః || 19 || 503
- యేన చైవాభిపన్నోఽయం ప్రాణైః ప్రియతమైరపి |
జనః సద్యో వియుజ్యేత కిముతాన్వైర్ధనాదిభిః || 20 || 504
- పితృభ్రాతృసుహృత్పుత్రా హతాస్తే విగతం వయః |
ఆత్మా చ జరయా గ్రస్తః పరగేహముపాససే || 21 || 505
- అహో మహీయసీ జంతోర్జీవితాశా యయా భవాన్ |
భీమాపవర్జితం పిండమాదత్తే గృహపాలవత్ || 22 || 506
- అగ్నిర్నిస్సృష్టో దత్తశ్చ గరో దారాశ్చ దూషితాః |
హృతం క్షేత్రం ధనం యేషాం తద్దత్తైరసుభిః కియత్ || 23 || 507
- తస్యాపి తవ దేహోఽయం కృపణస్య జిజీవిషోః |
పరైత్యనిచ్ఛతో జీర్ణో జరయా వాససీ ఇవ || 24 || 508
- గతస్వార్థమిమం దేహం విరక్తో ముక్తబంధనః |
అవిజ్ఞాతగతిర్జహ్యాత్ స వై ధీర ఉదాహృతః || 25 || 509
- యః స్వకాత్పరతో వేహ జాతనిర్వేద ఆత్మవాన్ |
హృది కృత్వా హరిం గేహాత్ప్రవ్రజేత్స నరోత్తమః || 26 || 510
- అథోదీచీం దిశం యాతు స్వైరజ్ఞాతగతిర్భవాన్ |
ఇతోఽర్వాక్ప్రాయశః కాలః పుంసాం గుణవికర్షణః || 27 || 511
- ఏవం రాజా విదురేణానుజేన
ప్రజ్ఞాచక్షుర్బోధిత ఆజమీధః |

- భిత్త్వా స్వేషు స్నేహపాశాంద్రుధిమ్నో
నిశ్చక్రామ భ్రాతృసందర్శితాధ్వా || 28 || 512
- పతిం ప్రయాంతం సుబలస్య పుత్రీ
పతివ్రతా చానుజగామ సాధ్వీ |
హిమాలయం న్యస్తదండప్రహర్షం
మనస్వినామివ సత్సంప్రహరః || 29 || 513
- అజాతశత్రుః కృతమైత్రో హుతాగ్ని -
ర్విప్రాన్ నత్వా తిలగోభూమిరుక్మైః |
గృహం ప్రవిష్టో గురువందనాయ
న చాపశ్యత్పితరౌ సౌబలీం చ || 30 || 514
- తత్ర సంజయమాసీనం పప్రచ్ఛోద్విగ్నమానసః |
గావల్గణే క్వ నస్తాతో వృద్ధో హీనశ్చ నేత్రయోః || 31 || 515
- అంబా చ హతపుత్రాఽఽర్తా పితృవ్యః క్వ గతః సుహృత్ |
అపి మయ్యకృతప్రజ్ఞే హతబంధుః స భార్యయా |
ఆశంసమానః శమలం గంగాయాం దుఃఖితోఽపతత్ || 32 || 516
- పితర్యుపరతే పాండౌ సర్వాన్నః సుహృదః శిశూన్ |
అరక్షతాం వ్యసనతః పితృవ్యౌ క్వ గతావితః || 33 || 517
- సూత ఉవాచ
కృపయా స్నేహవైక్లవ్యాత్సూతో విరహకర్మితః |
ఆత్మేశ్వరమచక్షాణో న ప్రత్యాహాతిపీడితః || 34 || 518
- విమృజ్యాశ్రూణి పాణిభ్యాం విష్టభ్యాత్మానమాత్మనా |
అజాతశత్రుం ప్రత్యూచే ప్రభోః పాదావనుస్మరన్ || 35 || 519

సంజయ ఉవాచ

నాహం వేద వ్యవసితం పిత్రోర్వః కులనందన |

గాంధార్యా వా మహాబాహో ముషితోఽస్మి మహాత్మభిః || 36 ||

520

అథాజగామ భగవాన్ నారదః సహతుంబురుః |

ప్రత్యుత్థాయాభివాద్యాహ సానుజోఽభ్యర్చయన్నివ || 37 ||

521

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

నాహం వేద గతిం పిత్రోర్భగవన్ క్వ గతావితః |

అంబా వా హతపుత్రాఽఽర్తా క్వ గతా చ తపస్వినీ || 38 ||

522

కర్ణధార ఇవాపారే భగవాన్ పారదర్శకః |

అథాబభాషే భగవాన్నారదో మునిసత్తమః || 39 ||

523

మా కంచన శుచో రాజన్ యదీశ్వరవశం జగత్ |

లోకాః సపాలా యస్యేమే వహంతి బలిమీశితుః |

స సంయునక్తి భూతాని స ఏవ వియునక్తి చ || 40 ||

524

యథా గావో నసి ప్రోతాస్తంత్యాం బద్ధాః స్వదామభిః |

వాక్తంత్యాం నామభిర్బద్ధా వహంతి బలిమీశితుః || 41 ||

525

యథా క్రీడోపస్కరాణాం సంయోగవిగమావిహ |

ఇచ్ఛయా క్రీడితుః స్యాతాం తథైవేశేచ్ఛయా నృణాం || 42 ||

526

యన్మన్యసే ధ్రువం లోకమధ్రువం వా న చోభయం |

సర్వథా న హి శోచ్యాస్తే స్నేహాదన్యత్ర మోహజాత్ || 43 ||

527

తస్మాజ్జహ్యంగ వైక్లవ్యమజ్ఞానకృతమాత్మనః |

కథం త్వనాథాః కృపణా వర్తేరంస్తే చ మాం వినా || 44 ||

528

- కాలకర్మగుణాధీనో దేహోఽయం పాంచభౌతికః |
కథమన్యాయంస్తో గోపాయేత్సర్వగ్రస్తో యథా పరం || 45 || 529
- అహస్తాని సహస్తానామపదాని చతుష్పదాం |
ఫల్గాని తత్ర మహతాం జీవో జీవస్య జీవనం || 46 || 530
- తదిదం భగవాన్ రాజన్నేక ఆత్మాఽఽత్మనాం స్వదృక్ |
అంతరోఽనంతరో భాతి పశ్య తం మాయయోరుధా || 47 || 531
- సోఽయమద్య మహారాజ భగవాన్ భూతభావనః |
కాలరూపోఽవతీర్ణోఽస్యామభావాయ సురద్విషాం || 48 || 532
- నిష్పాదితం దేవకృత్యమవశేషం ప్రతిక్షతే |
తావద్ యూయమవేక్షధ్వం భవేద్ యావదిహేశ్వరః || 49 || 533
- ధృతరాష్ట్రః సహ భ్రాత్రా గాంధార్యా చ స్వభార్యయా |
దక్షిణేన హిమవత ఋషీణామాశ్రమం గతః || 50 || 534
- స్తోతోభిః సప్తభిర్యా వై స్వర్ధునీ సప్తధా వ్యధాత్ |
సప్తానాం ప్రీతయే నానా సప్తస్తోతః ప్రచక్షతే || 51 || 535
- స్నాత్వానుసవనం తస్మిన్స్తూత్వా చాగ్నీన్యథావిధి |
అబ్ధిక్ష ఉపశాంతాత్మా స ఆస్తే విగతైషణః || 52 || 536
- జితాసనో జితశ్వాసః ప్రత్యాహృతషడింద్రియః |
హరిభావనయా ధ్వస్తరజఃసత్త్వతమోమలః || 53 || 537
- విజ్ఞానాత్మని సంయోజ్య క్షేత్రజ్ఞే ప్రవిలాప్య తం |
బ్రహ్మణ్యాత్మానమాధారే ఘటాంబరమివాంబరే || 54 || 538

ధ్వస్తమాయాగుణోదర్కో నిరుద్ధకరణాశయః |
 నివర్తితాఖిలాహార ఆస్తే స్థాణురివాచలః |
 తస్యాంతరాయో మైవాభూః సంన్యస్తాఖిలకర్మణః || 55 || 539

స వా అద్యతనాద్ రాజన్ పరతః పంచమేఽహని |
 కలేవరం హాస్యతి స్వం తచ్చ భస్మీభవిష్యతి || 56 || 540

దహ్యమానేఽగ్నిభిర్దేహే పత్యుః పత్నీ సహోటజే |
 బహిః స్థితా పతిం సాధ్వీ తమగ్నిమను వేక్ష్యతి || 57 || 541

విదురస్తు తదాశ్చర్యం నిశామ్య కురునందన |
 హర్షశోకయుతస్తస్మాద్ గంతా తీర్థనిషేవకః || 58 || 542

ఇత్యుక్త్వాధారుహాత్ స్వర్గం నారదః సహతుంబురుః |
 యుధిష్ఠిరో వచస్తస్య హృది కృత్వాజహచ్ఛుచః || 59 || 543

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే త్రయోదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

సంప్రస్థితే ద్వారకాయాం జిష్ణౌ బంధుదిదృక్షయా |

జ్ఞాతుం చ పుణ్యశ్లోకస్య కృష్ణస్య చ విచేష్టితం || 1 ||

544

వ్యతీతాః కతిచిన్మాసాస్తదా నాయాత్తతోఽర్జునః |

దదర్శ ఘోరరూపాణి నిమిత్తాని కురూద్వహః || 2 ||

545

కాలస్య చ గతిం రౌద్రాం విపర్యస్తర్తుధర్మిణః |

పాపీయసీం నృణాం వార్తాం క్రోధలోభాన్మతాత్మనాం || 3 ||

546

జిహ్వాప్రాయం వ్యవహృతం శార్వమిశ్రం చ సౌహృదం |

పితృమాతృసుహృద్భ్రాతృదంపతీనాం చ కల్కనం || 4 ||

547

నిమిత్తాన్యత్యరిష్టాని కాలే త్వనుగతే నృణాం |

లోభాద్యధర్మప్రకృతిం దృష్టోవాచానుజం నృపః || 5 ||

548

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

సంప్రేషితో ద్వారకాయాం జిష్ణుర్బంధుదిదృక్షయా |

జ్ఞాతుం చ పుణ్యశ్లోకస్య కృష్ణస్య చ విచేష్టితం || 6 ||

549

గతాః సప్తాధునా మాసా భీమసేన తవానుజః |

నాయాతి కస్య వా హేతోర్నాహం వేదేదమంజసా || 7 ||

550

- అపి దేవర్షిణాఽఽదిష్టః స కాలోఽయముపస్థితః |
యదాఽఽత్మనోఽంగమాక్రీడం భగవానుత్సిస్సృక్షతి || 8 || 551
- యస్మాన్నః సంపదో రాజ్యం దారాః ప్రాణాః కులం ప్రజాః |
ఆసన్ సపత్నవిజయో లోకాశ్చ యదనుగ్రహాత్ || 9 || 552
- పశ్యోత్పాతాన్నరవ్యాప్తు దివ్యాన్ భౌమాన్ సదైహికాన్ |
దారుణాన్ శంసతోఽదూరాద్భయం నో బుద్ధిమోహనం || 10 || 553
- ఊర్వక్షిబాహవో మహ్యం స్ఫురంత్యంగ పునః పునః |
వేపధుశ్చాపి హృదయే ఆరాద్ధాస్యంతి విప్రియం || 11 || 554
- శివైషోద్యంతమాదిత్యమభి రౌత్యనలాననా |
మామంగ సారమేయోఽయమభిరేభత్యభీరువత్ || 12 || 555
- శస్త్రాః కుర్వంతి మాం సవ్యం దక్షిణం పశవోఽపరే |
వాహంశ్చ పురుషవ్యాప్తు లక్షయే రుదతో మమ || 13 || 556
- మృత్యుదూతః కపోతోఽయములూకః కంపయన్ మనః |
ప్రత్యులూకశ్చ కుహ్వనైరనిద్రౌ శూన్యమిచ్ఛతః || 14 || 557
- ధూమ్రా దిశః పరిధయః కంపతే భూః సహాద్రిభిః |
నిర్ఘాతశ్చ మహంస్తాత సాకం చ స్తనయిత్నుభిః || 15 || 558
- వాయుర్వాతి ఖరస్పర్శో రజసా విసృజంస్తమః |
అస్పర్గ్ వర్షంతి జలదా బీభత్సమివ సర్వతః || 16 || 559
- సూర్యం హతప్రభం పశ్య గ్రహమర్దం మిథో దివి |
ససంకులైర్భూతగణైర్జ్వలితే ఇవ రోదసి || 17 || 560
- నద్యో నదాశ్చ క్షుభితాః సరాంసి చ మనాంసి చ |
న జ్వలత్యగ్నిరాజ్యేన కాలోఽయం కిం విధాస్యతి || 18 || 561

- న పిబంతి స్తనం వత్సా న దుహ్యంతి చ మాతరః |
రుదంత్యశ్రుముఖా గావో న హృష్యంత్యృషభా వ్రజే || 19 || 562
- దైవతాని రుదంతీవ స్విద్యంతి హ్యుచ్చలంతి చ |
ఇమే జనపదా గ్రామాః పురోద్యానాకరాశ్రమాః |
భ్రష్టశ్రియో నిరానందాః కిమఘం దర్శయంతి నః || 20 || 563
- మన్య ఏతైర్మహోత్పాతైర్నానం భగవతః పదైః |
అనన్యపురుషశ్రీభిర్ద్వీనా భూర్వతసాభగా || 21 || 564
- ఇతి చింతయతస్తస్య దృష్టారిష్టేన చేతసా |
రాజ్ఞః ప్రత్యాగమద్ బ్రహ్మన్ యదుపుర్యాః కపిధ్వజః || 22 || 565
- తం పాదయోర్నిపతితమయథాపూర్వమాతురం |
అథోవదనమబ్బిందూన్ సృజంతం నయనాబ్జయోః || 23 || 566
- విలోక్యోద్విగ్నహృదయో విచ్ఛాయమనుజం నృపః |
పుచ్చతి స్మ సుహృన్మధ్యే సంస్మరన్నారదేరితం || 24 || 567
- యుధిష్ఠిర ఉవాచ
కచ్ఛిదానర్తపుర్యాం నః స్వజనాః సుఖమాసతే |
మధుభోజదశార్హార్వాసాత్వతాంధకవృష్టయః || 25 || 568
- శూరో మాతామహాః కచ్ఛిత్స్వస్త్వాస్తే వాథ మారిషః |
మాతులః సానుజః కచ్ఛిత్కుశల్యానకదుందుభిః || 26 || 569
- సప్త స్వసారస్తత్పత్నో మాతులాన్యః సహాత్మజాః |
ఆసతే సస్నుషాః క్షేమం దేవకీప్రముఖాః స్వయం || 27 || 570
- కచ్ఛిద్రాజాఽఽహుకో జీవత్యసత్పుత్రోఽస్య చానుజః |
హృదీకః ససుతోఽక్రూరో జయంతగదసారణాః || 28 || 571

- ఆసతే కుశలం కచ్చిద్యే చ శత్రుజిదాదయః |
కచ్చిదాస్తే సుఖం రామో భగవాన్ సాత్వతాం ప్రభుః || 29 || 572
- ప్రద్యుమ్నః సర్వవృష్ఠీనాం సుఖమాస్తే మహారథః |
గంభీరరయోఽనిరుద్ధో వర్ధతే భగవానుత || 30 || 573
- సుషేణశ్చారుదేష్టశ్చ సాంబో జాంబవతీసుతః |
అన్యే చ కార్షి ప్రవరాః సపుత్రా ఋషభాదయః || 31 || 574
- తథైవానుచరాః శౌరేః శ్రుతదేవోద్ధవాదయః |
సునందనందశీర్షణ్యా యే చాన్యే సాత్వతర్షభాః || 32 || 575
- అపి స్వస్త్యాసతే సర్వే రామకృష్ణభుజాశ్రయాః |
అపి స్మరంతి కుశలమస్మాకం బద్ధసౌహృదాః || 33 || 576
- భగవానపి గోవిందో బ్రహ్మణ్యో భక్తవత్సలః |
కచ్చిత్పురే సుధర్మాయాం సుఖమాస్తే సుహృద్వృతః || 34 || 577
- మంగలాయ చ లోకానాం క్షేమాయ చ భవాయ చ |
ఆస్తే యదుకులాంభోధావాద్యోఽనంతసఖః పుమాన్ || 35 || 578
- యద్బాహుదండగుప్తాయాం స్వపుర్యాం యదవోఽర్చితాః |
క్రీడంతి పరమానందం మహాపౌరుషికా ఇవ || 36 || 579
- యత్పాదశుశ్రూషణముఖ్యకర్మణా
సత్యాదయో ద్వ్యష్టసహస్రయోషితః |
నిర్జిత్య సంఖ్యే త్రిదశాంస్తదాశిషో
హరంతి వజ్రాయుధవల్లభోచితాః || 37 || 580
- యద్బాహుదండాభ్యుదయానుజీవినో
యదుప్రవీరా హ్యకుతోభయా ముహుః |

అధిక్రమంత్యంఘ్రిభిరాహృతాం బలాత్

సభాం సుధర్మాం సురసత్తమోచితాం || 38 ||

581

కచ్చితేఽనామయం తాత భ్రష్టతేజా విభాసి మే |

అలబ్ధమానోఽవజ్ఞాతః కిం వా తాత చిరోషితః || 39 ||

582

కచ్చిన్నాభిహతోఽభావైః శబ్దాదిభిరమంగలైః |

న దత్తముక్తమర్థిభ్య ఆశయా యత్ప్రతిశ్రుతం || 40 ||

583

కచ్చిత్త్వం బ్రాహ్మణం బాలం గాం వృద్ధం రోగిణం స్త్రియం |

శరణోపస్మృతం సత్త్వం నాత్యాక్షీః శరణప్రదః || 41 ||

584

కచ్చిత్త్వం నాగమోఽగమ్యాం గమ్యాం వాసత్కృతాం స్త్రియం |

పరాజితో వాధ భవాన్మోత్తమైర్నాసమైః పథి || 42 ||

585

అపి స్విత్పర్యభుంక్తాస్త్యం సంభోజ్యాన్ వృద్ధబాలకాన్ |

జాగుప్సితం కర్మ కించిత్కృతవాన్న యదక్షమం || 43 ||

586

కచ్చిత్ ప్రేష్టతమేనాథ హృదయేనాత్మబంధునా |

శూన్యోఽస్మి రహితో నిత్యం మన్యసే తేఽన్యథా న రుక్ || 44 ||

587

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

ప్రథమస్కంధే యుధిష్ఠిరవితర్కో నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

ఏవం కృష్ణసఖః కృష్ణో భ్రాత్రా రాజ్ఞాఽఽవికల్పితః |
నానాశంకాస్పదం రూపం కృష్ణవిశ్లేషకర్మితః || 1 ||

588

శోకేన శుష్యద్వదనహృత్సరోజో హతప్రభః |
విభుం తమేవానుధ్యాయన్నాశక్నోత్ప్రతిభాషితుం || 2 ||

589

కృచ్ఛేణ సంస్తభ్య శుచః పాణినాఽఽమృజ్య నేత్రయోః |
పరోక్షేణ సమున్నద్ధప్రణయౌత్కంఠ్యకాతరః || 3 ||

590

సఖ్యం మైత్రీం సౌహృదం చ సారథ్యాదిషు సంస్మరన్ |
నృపమగ్రజమిత్యాహ బాష్పగద్గదయా గిరా || 4 ||

591

అర్జున ఉవాచ

వంచితోఽహం మహారాజ హరిణా బంధురూపిణా |
యేన మేఽపహృతం తేజో దేవవిస్మాపనం మహత్ || 5 ||

592

యస్య క్షణవియోగేన లోకో హ్యప్రియదర్శనః |
ఉక్లేన రహితో హ్యేష మృతకః ప్రోచ్యతే యథా || 6 ||

593

యత్సంశ్రయాద్ ద్రుపదగేహముపాగతానాం

రాజ్ఞాం స్వయంవరముఖే స్మరదుర్మదానాం |

తేజో హృతం ఖలు మయాభిహతశ్చ మత్స్యః
సజ్జీకృతేన ధనుషాధిగతా చ కృష్ణా || 7 ||

594

యత్సన్నిధావహము ఖాండవమగ్నయేఽదా -
మింద్రం చ సామరగణం తరసా విజిత్య |
లబ్ధా సభా మయకృతాద్భుతశిల్పమాయా
దిగ్భ్యోఽహరన్పుపతయో బలిమధ్వరే తే || 8 ||

595

యత్తేజసా నృపశిరోఽంఘ్రిమహన్మఖార్థే
ఆర్యోఽనుజస్తవ గజాయుతసత్త్వవీర్యః |
తేనాహృతాః ప్రమథనాథమఖాయ భూపా
యన్మోచితాస్తదనయన్ బలిమధ్వరే తే || 9 ||

596

పత్వ్యాస్తవాధిమఖక్ష్మమహాభిషేక -
శ్లాఘిష్టచారుకబరం కితవైః సభాయాం |
స్పృష్టం వికీర్య పదయోః పతితాశ్రముఖ్యా
యస్తత్త్రియోఽకృత హతేశవిముక్తకేశాః || 10 ||

597

యో నో జుగోప వనమేత్య దురంతకృచ్ఛాద్
దుర్వాససోఽరిరచితాదయుతాగ్రభుగ్ యః |
శాకాన్నశిష్టముపయుజ్య యతస్త్రిలోకీం
తృప్తామమంస్త సలిలే వినిమగ్నసంఘః || 11 ||

598

యత్తేజసాథ భగవాన్ యుధి శూలపాణి -
ర్విస్మాపితః సగిరిజోఽస్తమదాన్నిజం మే |
అన్యేఽపి చాహమమునైవ కలేవరేణ
ప్రాప్తో మహేంద్రభవనే మహదాసనార్థం || 12 ||

599

తత్రైవ మే విహరతో భుజదండయుగ్మం
గాండివలక్షణమరాతివధాయ దేవాః |

సేంద్రాః శ్రితా యదనుభావితమాజమీధ

తేనాహమద్య ముషితః పురుషేణ భూమ్నా || 13 ||

600

యద్బాంధవః కురుబలాభిమనంతపార -

మేకో రథేన తతరేఽహమతార్యసత్త్వం |

ప్రత్యాహృతం బహు ధనం చ మయా పరేషాం

తేజాస్పదం మణిమయం చ హృతం శిరోభ్యః || 14 ||

601

యో భీష్మకర్ణగురుశల్యచమూష్వదభ్ర -

రాజన్యవర్యరథమండలమండితాసు |

అగ్రేచరో మమ విభో రథయూథపానా -

మాయుర్మనాంసి చ దృశా సహ ఓజ ఆర్చ్ఛత్ || 15 ||

602

యద్దోష్ఠ మా ప్రణిహితం గురుభీష్మకర్ణ -

నప్తృత్రిగర్తశలసైంధవబాహ్లాకాద్యైః |

అస్త్రాణ్యమోఘమహిమాని నిరూపితాని

నో పస్పృశుర్నృహరిదాసమివాసురాణి || 16 ||

603

సౌత్యే వృతః కుమతినాఽఽత్మద ఈశ్వరో మే

యత్పాదపద్మమభవాయ భజంతి భవ్యాః |

మాం శ్రాంతవాహమరయో రథినో భువిష్ఠం

న ప్రాహరన్ యదనుభావనిరస్తచిత్తాః || 17 ||

604

నర్మాణ్యుదారరుచిరస్మితశోభితాని

హే పార్థ హేఽర్జున సఖే కురునందనేతి |

సంజల్పితాని నరదేవ హృదిస్పృశాని

స్మర్తుర్లుఠంతి హృదయం మమ మాధవస్య || 18 ||

605

శయ్యాసనాటనవికత్తనభోజనాది -

ష్వైక్యాద్వయస్య ఋతవానితి విప్రలబ్ధః |

సఖ్యుః సఖేవ పితృవత్తనయస్య సర్వం

సేహే మహాన్మహితయా కుమతేరఘం మే || 19 ||

606

సోఽహం నృపేంద్ర రహితః పురుషోత్తమేన

సఖ్యా ప్రియేణ సుహృదా హృదయేన శూన్యః |

అధ్వన్యరుక్తమపరిగ్రహమంగ రక్షన్

గోపైరసద్భిరబలేవ వినిర్జితోఽస్మి || 20 ||

607

తద్వై ధనుస్త ఇషవః స రథో హయాస్తే

సోఽహం రథీ నృపతయో యత ఆనమంతి |

సర్వం క్షణేన తదభూదసదీశరిక్తం

భస్మన్ హుతం కుహకరాధమివోప్తమూష్యాం || 21 ||

608

రాజంస్త్యయాభిపృష్టానాం సుహృదాం నః సుహృత్పురే |

విప్రశాపవిమూఢానాం నిఘ్నతాం ముష్టిభిర్మిథః || 22 ||

609

వారుణీం మదిరాం పీత్వా మదోన్మథితచేతసాం |

అజానతామివాన్యోన్యం చతుఃపంచావశేషితాః || 23 ||

610

ప్రాయేణైతద్ భగవత ఈశ్వరస్య విచేష్టితం |

మిథో నిఘ్నంతి భూతాని భావయంతి చ యన్మిథః || 24 ||

611

జలౌకసాం జలే యద్వన్మహంతోఽదంత్యణీయసః |

దుర్బలాన్బలినో రాజన్మహంతో బలినో మిథః || 25 ||

612

ఏవం బలిష్ఠై ర్యదుభిర్మహద్భిరితరాన్ విభుః |

యదూన్ యదుభిరన్యోన్యం భూభారాన్ సంజహర హ || 26 ||

613

దేశకాలార్థయుక్తాని హృత్తాపోపశమాని చ |

హరంతి స్మరతశ్చిత్తం గోవిందాభిహితాని మే || 27 ||

614

సూత ఉవాచ

ఏవం చింతయతో జిహ్వాః కృష్ణపాదసరోరుహం |

సౌహార్దేనాతిగాఢేన శాంతాఽఽసీద్విమలా మతిః || 28 ||

615

వాసుదేవాంఘ్ర్యనుధ్యానపరిబృంహితరంహసా |

భక్త్యా నిర్మథితాశేషకషాయధిషణోఽర్జునః || 29 ||

616

గీతం భగవతా జ్ఞానం యత్ తత్ సంగ్రామమూర్ధని |

కాలకర్మతమోరుద్ధం పునరధ్యగమద్ విభుః || 30 ||

617

విశోకో బ్రహ్మసంపత్త్యా సంభిన్నద్వైతసంశయః |

లీనప్రకృతినైర్గుణ్యాదలింగత్వాదసంభవః || 31 ||

618

నిశమ్య భగవన్మార్గం సంస్థాం యదుకులస్య చ |

స్వఃపథాయ మతిం చక్రే నిభృతాత్మా యుధిష్ఠిరః || 32 ||

619

పృథాప్యనుశ్రుత్య ధనంజయోదితం

నాశం యదూనాం భగవద్గతిం చ తాం |

ఏకాంతభక్త్యా భగవత్సద్బోక్షజే

నివేశితాత్మోపరరామ సంస్మృతేః || 33 ||

620

యయాహరద్ భువో భారం తాం తనుం విజహావజః |

కంటకం కంటకేనేవ ద్వయం చాపీశితుః సమం || 34 ||

621

యథా మత్స్యాదిరూపాణి ధత్తే జహ్యాద్ యథా నటః |

భూభారః క్షపితో యేన జహౌ తచ్చ కలేవరం || 35 ||

622

యదా ముకుందో భగవానిమాం మహీం

జహౌ స్వతన్వా శ్రవణీయసత్కథః |

తదాహరేవాప్రతిబుద్ధచేతసా -

మధర్మహేతుః కలిరన్వవర్తత || 36 ||

623

యుధిష్ఠిరస్తత్పరిసర్పణం బుధః

పురే చ రాష్ట్రే చ గృహే తథాఽఽత్మని |

విభావ్య లోభాన్మతజిహ్మాహింసనా -

ద్యధర్మచక్రం గమనాయ పర్యధాత్ || 37 ||

624

స్వరాట్ పౌత్రం వినయినమాత్మనః సుసమం గుణైః |

తోయనీవ్యాః పతిం భూమేరభ్యషించద్ గజాహ్వయే || 38 ||

625

మధురాయాం తథా వజ్రం శూరసేనపతిం తతః |

ప్రాజాపత్యాం నిరూప్యేష్టిమగ్నీనపిబదీశ్వరః || 39 ||

626

విసృజ్య తత్ర తత్ సర్వం దుకూలవలయాదికం |

నిర్మమో నిరహంకారః సంఘిన్నాశేషబంధనః || 40 ||

627

వాచం జుహోవ మనసి తత్ప్రాణ ఇతరే చ తం |

మృత్యావపానం సోత్సర్గం తం పంచత్వే హ్యజోహవీత్ || 41 ||

628

త్రిత్వే హుత్వాథ పంచత్వం తచ్చైకత్వేఽజుహోన్మునిః |

సర్వమాత్మన్యజుహవీద్ బ్రహ్మణ్యాత్మానమవ్యయే || 42 ||

629

చీరవాసా నిరాహారో బద్ధవాజ్ ముక్తమూర్ధజః |

దర్శయన్నాత్మనో రూపం జడోన్మత్తపిశాచవత్ || 43 ||

630

అనపేక్షమాణో నిరగాదశృణ్వన్బధిరో యథా |

ఉదీచీం ప్రవివేశాశాం గతపూర్వాం మహాత్మభిః |

హృది బ్రహ్మ పరం ధ్యాయన్నావర్తేత యతో గతః || 44 ||

631

సర్వే తమను నిర్జగ్ముర్భూతరః కృతనిశ్చయాః |

కలినాధర్మమిత్రేణ దృష్ట్వా స్పృష్టాః ప్రజా భువి || 45 ||

632

తే సాధుకృతసర్వార్థా జ్ఞాత్వాఽఽత్యంతికమాత్మనః |
మనసా ధారయామాసుర్వైకుంఠచరణాంబుజం || 46 || 633

తద్ధ్యానోద్రిక్తయా భక్త్యా విశుద్ధధిషణాః పరే |
తస్మిన్ నారాయణపదే ఏకాంతమతయో గతిం || 47 || 634

అవాపుర్దురవాపాం తే అసద్భిర్విషయాత్మభిః |
విధూతకల్మషాస్థానే విరజేనాత్మనైవ హి || 48 || 635

విదురోఽపి పరిత్యజ్య ప్రభాసే దేహమాత్మవాన్ |
కృష్ణావేశేన తచ్చిత్తః పితృభిః స్వక్షయం యయౌ || 49 || 636

ద్రౌపదీ చ తదాఽఽజ్ఞాయ పతీనామనపేక్షతాం |
వాసుదేవే భగవతి హ్యేకాంతమతిరాప తం || 50 || 637

యః శ్రద్ధయైతద్ భగవత్ప్రియాణాం
పాండోః సుతానామితి సంప్రయాణం |
శృణోత్యలం స్వస్త్వయనం పవిత్రం
లభ్యా హరౌ భక్తిముపైతి సిద్ధిం || 51 || 638

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే పాండవస్వర్గారోహణం నామ పంచదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే షోడశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

తతః పరీక్షిద్ ద్విజవర్యశిక్షయా

మహీం మహాభాగవతః శశాస హ |

యథా హి సూత్యామభిజాతకోవిదాః

సమాదిశన్ విప్ర మహద్గుణస్తథా || 1 ||

639

స ఉత్తరస్య తనయాముపయేమ ఇరావతీం |

జనమేజయాదీంశ్చతురస్తస్యాముత్పాదయత్ సుతాన్ || 2 ||

640

ఆజహరాశ్వమేధాంస్త్రీన్ గంగాయాం భూరిదక్షిణాన్ |

శారద్వతం గురుం కృత్వా దేవా యత్రాక్షిగోచరాః || 3 ||

641

నిజగ్రాహౌజసా వీరః కలిం దిగ్విజయే క్వచిత్ |

నృపలింగధరం శూద్రం ఘ్నంతం గోమిథునం పదా || 4 ||

642

శౌనక ఉవాచ

కస్య హేతోర్నిజగ్రాహ కలిం దిగ్విజయే నృపః |

నృదేవచిహ్నధృక్ శూద్రకోఽసౌ గాం యః పదాహనత్ |

తత్కృత్యతాం మహాభాగ యది కృష్ణకథాశ్రయం || 5 ||

643

అథవాస్య పదాంభోజమకరందలిహం సతాం |

కిమన్యైరసదాలాపైరాయుషో యదసద్వ్యయః || 6 ||

644

క్షుద్రాయుషాం నృణామంగ మర్త్యానామృతమిచ్ఛతాం ।
ఇహోపహూతో భగవాన్ మృత్యుః శామిత్రకర్మణి ॥ 7 ॥

645

న కశ్చిన్మ్రీయతే తావద్ యావదాస్త ఇహంతకః ।
ఏతదర్థం హి భగవానాహూతః పరమర్షిభిః ।
అహో నృలోకే పీయేత హరిలీలామృతం వచః ॥ 8 ॥

646

మందస్య మందప్రజ్ఞస్య వయో మందాయుషశ్చ వై ।
నిద్రయా హ్రీయతే నక్తం దివా చ వ్యర్థకర్మభిః ॥ 9 ॥

647

సూత ఉవాచ
యదా పరీక్షిత్ కురుజాంగలేఽశృణోత్
కలిం ప్రవిష్టం నిజచక్రవర్తితే ।
నిశమ్య వార్తామనతిప్రియాం తతః
శరాసనం సంయుగశౌండిరాదదే ॥ 10 ॥

648

స్వలంకృతం శ్యామతురంగయోజితం
రథం మృగేంద్రధ్వజమాశ్రితః పురాత్ ।
వృతో రథాశ్వద్విపపత్తియుక్తయా
స్వసేనయా దిగ్విజయాయ నిర్గతః ॥ 11 ॥

649

భద్రాశ్వం కేతుమాలం చ భారతం చోత్తరాన్ కురూన్ ।
కింపురుషాదీని వర్షాణి విజిత్య జగృహే బలిం ॥ 12 ॥

650

తత్ర తత్రోపశృణ్వానః స్వపూర్వేషాం మహాత్మనాం ।
ప్రగీయమాణం చ యశః కృష్ణమాహాత్మ్యసూచకం ॥ 13 ॥

651

ఆత్మానం చ పరిత్రాతమశ్వత్థామ్నోఽస్తతేజసః ।
స్నేహం చ వృష్టిపార్థానాం తేషాం భక్తిం చ కేశవే ॥ 14 ॥

652

తేభ్యః పరమసంతుష్టః ప్రీత్యుజ్జ్వంభితలోచనః |
మహాధనాని వాసాంసి దదౌ హారాన్ మహామనాః || 15 || 653

సారథ్యపారషదసేవనసఖ్యదౌత్య -
వీరాసనానుగమనస్తవనప్రణామాన్ |
స్నిగ్ధేషు పాండుషు జగత్ప్రణతిం చ విష్ణో -
ర్భక్తిం కరోతి నృపతిశ్చరణారవిందే || 16 || 654

తస్యైవం వర్తమానస్య పూర్వేషాం వృత్తిమన్వహం |
నాతిదూరే కిలాశ్చర్యం యదాసీత్ తన్నిబోధ మే || 17 || 655

ధర్మః పదైకేన చరన్ విచ్ఛాయాముపలభ్య గాం |
పృచ్ఛతి స్మాశ్రువదనాం వివత్సామివ మాతరం || 18 || 656

ధర్మ ఉవాచ
కచ్ఛిద్భద్రేనామయమాత్మనస్తే
విచ్ఛాయాసి వ్లూయతేషన్ముఖేన |
ఆలక్షయే భవతీమంతరాధిం
దూరే బంధుం శోచసి కంచనాంబు || 19 || 657

పాదైర్వ్యూనం శోచసి మైకపాద -
మాత్మానం వా వృషలైర్భోక్ష్యమాణం |
ఆహో సురాదీన్ హృతయజ్ఞభాగాన్
ప్రజా ఉత స్విన్మఘవత్యవర్షతి || 20 || 658

అరక్ష్యమాణాః స్త్రియ ఉర్వి బాలాన్
శోచస్యథో పురుషాదైరివార్తాన్ |
వాచం దేవీం బ్రహ్మకులే కుకర్మ -
ణ్యబ్రహ్మణ్యే రాజకులే కులార్త్యాన్ || 21 || 659

కిం క్షత్రబంధూన్ కలినోపసృష్టాన్

రాష్ట్రాణి వా తైరవరోపితాని ।

ఇతస్తతో వాశనపానవాసః

స్నానవ్యవాయోన్ముఖజీవలోకం ॥ 22 ॥

660

యద్వాంబ తే భూరిభరావతార -

కృతావతారస్య హరేర్ధరిత్రి ।

అంతర్హితస్య స్మరతీ విసృష్టా

కర్మాణి నిర్వాణవిలంబితాని ॥ 23 ॥

661

ఇదం మమాచక్ష్య తవాధిమూలం

వసుంధరే యేన వికర్షితాసి ।

కాలేన వా తే బలినాం బలీయసా

సురార్చితం కిం హృతమంబ సౌభగం ॥ 24 ॥

662

ధరణ్యువాచ

భవాన్ హి వేద తత్సర్వం యన్మాం ధర్మానుప్యచ్ఛసి ।

చతుర్భిర్వర్తసే యేన పాదైర్లోకసుఖావహైః ॥ 25 ॥

663

సత్యం శౌచం దయా క్షాంతిస్త్యాగః సంతోష ఆర్జవం ।

శమో దమస్తపః సామ్యం తితిక్షోపరతిః శ్రుతం ॥ 26 ॥

664

జ్ఞానం విరక్తిరైశ్వర్యం శౌర్యం తేజో బలం స్మృతిః ।

స్వాతంత్ర్యం కౌశలం కాంతిరైర్వ్యం మార్దవమేవ చ ॥ 27 ॥

665

ప్రాగల్భ్యం ప్రశ్రయః శీలం సహ ఓజో బలం భగః ।

గాంభీర్యం శ్మైర్యమాస్తిక్యం కీర్తిర్మానోఽనహంకృతిః ॥ 28 ॥

666

ఏతే చాన్యే చ భగవన్నిత్యా యత్ర మహాగుణాః ।

ప్రాధ్ధ్యా మహత్త్వమిచ్ఛద్భిర్న వియంతి స్మ కర్హిచిత్ ॥ 29 ॥

667

తేనాహం గుణపాత్రేణ శ్రీనివాసేన సాంప్రతం ।
శోచామి రహితం లోకం పాపమనా కలినేక్షితం ॥ 30 ॥

668

ఆత్మానం చానుశోచామి
భవంతం చామరోత్తమం ।
దేవాన్నిత్యాన్మషీన్సాధూన్ -
సర్వాన్ వర్ణాన్స్తథాఽఽశ్రమాన్ ॥ 31 ॥

669

బ్రహ్మాదయో బహుతిథం యదపాంగమోక్ష -
కామాస్తపః సమచరన్ భగవత్ప్రపన్నాః ।
సా శ్రీః స్వవాసమరవిందవనం విహాయ
యత్పాదసౌభగమలం భజతేఽనురక్తా ॥ 32 ॥

670

తస్యాహమబ్జకులిశాంకుశకేతుకేతైః
శ్రీమత్పదైర్భగవతః సమలంకృతాంగీ ।
త్రీనత్యరోచ ఉపలభ్య తతో విభూతిం
లోకాన్ స మాం వ్యసృజదుత్స్మయతీం తదంతే ॥ 33 ॥

671

యో వై మమాతిభరమాసురవంశరాజ్ఞా -
మక్షౌహిణీశతమపానుదదాత్మతంత్రః ।
త్వాం దుఃస్థమూనపదమాత్మని పౌరుషేణ
సంపాదయన్ యదుషు రమ్యమభిభ్రదంగం ॥ 34 ॥

672

కా వా సహేత విరహం పురుషోత్తమస్య
ప్రేమావలోకరుచిరస్మితవల్లుజల్పైః ।
స్థైర్యం సమానమహరన్మధుమానినీనాం
రోమోత్సవో మమ యదంఘ్రి విటంకితాయాః ॥ 35 ॥

673

తయోరేవం కథయతోః
పృథివీధర్మయోస్తదా ।

పరీక్షిన్నామ రాజర్షిః

ప్రాప్తః ప్రాచీం సరస్వతీం || 36 ||

674

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే పృథ్వీధర్మసంవాదో నామ షోడశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే సప్తదశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

తత్ర గోమిథునం రాజా హన్యమానమనాథవత్ |

దండహస్తం చ వృషలం దదృశే నృపలాంఛనం || 1 ||

675

వృషం మృణాలధవలం మేహంతమివ బిభ్యతం |

వేపమానం పద్మైకేన సీదంతం శూద్రతాడితం || 2 ||

676

గాం చ ధర్మదుఘాం దీనాం భృశం శూద్రపదాహతాం |

వివత్సాం సాశ్రువదనాం క్షామాం యవసమిచ్ఛతీం || 3 ||

677

పప్రచ్ఛ రథమారూఢః కార్తస్వరపరిచ్ఛదం |

మేఘగంభీరయా వాచా సమారోపితకార్ముకః || 4 ||

678

కస్త్యం మచ్ఛరణే లోకే బలాద్ధంస్యబలాన్ బలీ |

నరదేవోఽసి వేషేణ నటవత్కర్మణాద్విజః || 5 ||

679

యస్త్యం కృష్ణే గతే దూరం సహ గాండీవధన్వనా |

శోచ్యోఽస్యశోచ్యాన్ రహసి ప్రహరన్ వధమర్హసి || 6 ||

680

త్వం వా మృణాలధవలః పాదైర్న్యూనః పదా చరన్ |

వృషరూపేణ కిం కశ్చిద్ దేవో నః పరిభేదయన్ || 7 ||

681

- న జాతు పౌరవేంద్రాణాం దోర్లండపరిరంభితే |
భూతలేఽనుపతంత్యస్మిన్ వినా తే ప్రాణినాం శుచః || 8 || 682
- మా సౌరభేయానుశుచో వ్యేతు తే వృషలాద్ భయం |
మా రోదీరంబ భద్రం తే ఖలానాం మయి శాస్తరి || 9 || 683
- యస్య రాష్ట్రే ప్రజాః సర్వాస్త్రస్యంతే సాధ్వ్యసాధుభిః |
తస్య మత్తస్య నశ్యంతి కీర్తిరాయుర్భుగో గతిః || 10 || 684
- ఏష రాజ్ఞాం పరో ధర్మో హ్యర్థానామార్తినిగ్రహః |
అత ఏనం వధిష్యామి భూతద్రుహమసత్తమం || 11 || 685
- కోఽవృశ్చత్ తవ పాదాంస్త్రీన్ సౌరభేయ చతుష్పద |
మా భూవంస్తాద్భుశా రాష్ట్రే రాజ్ఞాం కృష్ణానువర్తినాం || 12 || 686
- ఆఖ్యాహి వృష భద్రం వః సాధూనామకృతాగసాం |
ఆత్మవైరూప్యకర్తారం పార్థానాం కీర్తిదూషణం || 13 || 687
- జనేఽనాగస్యఘం యుంజన్ సర్వతోఽస్య చ మద్భయం |
సాధూనాం భద్రమేవ స్యాదసాధుదమనే కృతే || 14 || 688
- అనాగస్త్విహ భూతేషు య ఆగస్కృన్నిరంకుశః |
ఆహర్తాస్మి భుజం సాక్షాదమర్త్యస్యాపి సాంగదం || 15 || 689
- రాజ్ఞో హి పరమో ధర్మః స్వధర్మస్థానుపాలనం |
శాసతోఽన్యాన్ యథాశాస్త్రమనాపద్యుత్పథానిహ || 16 || 690
- ధర్మ ఉవాచ
ఏతద్ వః పాండవేయానాం యుక్తమార్తాభయం వచః |
యేషాం గుణగణైః కృష్ణో దౌత్యాదౌ భగవాన్ కృతః || 17 || 691

- న వయం క్లేశబీజాని యతః స్యుః పురుషర్షభ |
పురుషం తం విజానీమో వాక్యభేదవిమోహితాః || 18 || 692
- కేచిద్ వికల్పవసనా ఆహురాత్మానమాత్మనః |
దైవమన్యే పరే కర్మ స్వభావమపరే ప్రభుం || 19 || 693
- అప్రతర్క్యాదనిర్దేశ్యాదితి కేష్వపి నిశ్చయః |
అత్రానురూపం రాజర్షే విమృశ స్వమనీషయా || 20 || 694
- సూత ఉవాచ
ఏవం ధర్మే ప్రవదతి స సమ్రాట్ ద్విజసత్తమ |
సమాహితేన మనసా విభేదః పర్యచష్ట తం || 21 || 695
- రాజోవాచ
ధర్మం బ్రవీషి ధర్మజ్ఞ ధర్మోఽసి వృషరూపధృక్ |
యదధర్మకృతః స్థానం సూచకస్యాపి తద్భవేత్ || 22 || 696
- అథవా దేవమాయాయా నూనం గతిరగోచరా |
చేతసో వచసశ్చాపి భూతానామితి నిశ్చయః || 23 || 697
- తపః శౌచం దయా సత్యమితి పాదాః కృతే కృతాః |
అధర్మాశ్చైస్త్రయో భగ్నాః స్మయసంగమదైస్తవ || 24 || 698
- ఇదానీం ధర్మ పాదస్తే సత్యం నిర్వర్తయేద్యతః |
తం జిఘృక్షత్యధర్మోఽయమన్యతేనైధితః కలిః || 25 || 699
- ఇయం చ భూర్భగవతా న్యాసితోరుభరా సతీ |
శ్రీమద్భిస్తత్పదన్యాసైః సర్వతః కృతకౌతుకా || 26 || 700
- శోచత్యశ్రుకలా సాధ్వీ దుర్భగేవోఽజ్ఞితాధునా |
అబ్రహ్మణ్యా నృపవ్యాజాః శూద్రా భోక్ష్యంతి మామితి || 27 || 701

ఇతి ధర్మం మహీం చైవ సాంత్యయిత్వా మహారథః |
నిశాతమాదదే ఖడ్గం కలయేఽధర్మహేతవే || 28 ||

702

తం జిఘాంసుమభిప్రేత్య విహాయ నృపలాంఛనం |
తత్పాదమూలం శిరసా సమగాద్ భయవిహ్వలః || 29 ||

703

పతితం పాదయోర్ద్వరః కృపయా దీనవత్సలః |
శరణ్యో నావధీచ్ఛ్మ్య క్య ఆహ చేదం హసన్నివ || 30 ||

704

రాజోవాచ

న తే గుడాకేశయశోధరాణాం

బద్ధాంజలేర్వై భయమస్తి కించిత్ |

న వర్తితవ్యం భవతా కథంచన

క్షేత్రే మదీయే త్వమధర్మబంధుః || 31 ||

705

త్వాం వర్తమానం నరదేవదేహి -

ష్వనుప్రవృత్తోఽయమధర్మపూగః |

లోభోఽన్యతం చౌర్యమనార్యమంహో

జ్యేష్ఠా చ మాయా కలహశ్చ దంభః || 32 ||

706

న వర్తితవ్యం తదధర్మబంధో

ధర్మేణ సత్యేన చ వర్తితవ్యే |

బ్రహ్మవర్తే యత్ర యజంతి యజ్ఞైః -

ర్యజ్ఞేశ్వరం యజ్ఞవితానవిజ్ఞాః || 33 ||

707

యస్మిన్ హరిర్భగవానిజ్యమాన

ఇజ్యామూర్తిర్యజతాం శం తనోతి |

కామానమోఘాన్ స్థిరజంగమానా -

మంతర్బహిర్వాయురివైష ఆత్మా || 34 ||

708

సూత ఉవాచ

పరీక్షితైవమాదిష్టః స కలిర్జాతవేపథుః |

తముద్యతాసిమాహేదం దండపాణిమివోద్యతం || 35 ||

709

కలిరువాచ

యత్ర క్వచన వత్స్యామి సార్వభౌమ తవాజ్ఞయా |

లక్షయే తత్ర తత్రాపి త్వామాత్తేషుశరాసనం || 36 ||

710

తన్నే ధర్మభృతాం శ్రేష్ఠ స్థానం నిర్దేష్టుమర్హసి |

యత్రైవ నియతో వత్స్య ఆతిష్ఠంస్తేఽనుశాసనం || 37 ||

711

సూత ఉవాచ

అభ్యర్థితస్తదా తస్మై స్థానాని కలయే దదౌ |

ద్యూతం పానం స్త్రియః సూనా యత్రాధర్మశ్చతుర్విధః || 38 ||

712

పునశ్చ యాచమానాయ జాతరూపమదాత్ప్రభుః |

తతోఽన్యతం మదం కామం రజో వైరం చ పంచమం || 39 ||

713

అమూని పంచ స్థానాని హ్యధర్మప్రభవః కలిః |

ఔత్తరేయేణ దత్తాని న్యవసత్ తన్నిదేశకృత్ || 40 ||

714

అథైతాని న సేవేత బుభూషుః పురుషః క్వచిత్ |

విశేషతో ధర్మశీలో రాజా లోకపతిర్గురుః || 41 ||

715

వృషస్య నష్టాంస్త్రీన్ పాదాన్ తపః శౌచం దయామితి |

ప్రతిసందధ ఆశ్వాస్య మహీం చ సమవర్థయత్ || 42 ||

716

స ఏష ఏతర్హ్యధ్యాస్త ఆసనం పార్థివోచితం |

పితామహేనోపన్యస్తం రాజ్ఞారణ్యం వివిక్షతా || 43 ||

717

ఆస్తేఽధునా స రాజర్షిః కౌరవేంద్రశ్రియోల్లాసన్ |

గజాహ్వాయే మహాభాగశ్చక్రవర్తీ బృహచ్చ్రవాః || 44 ||

718

ఇత్థంభూతానుభావోఽయమభిమన్యుసుతో నృపః |

యస్య పాలయతః క్షోణీం యూయం సత్రాయ దీక్షితాః || 45 ||

719

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

ప్రథమస్కంధే కలినిగ్రహో నామ సప్తదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

యో వై ద్రోణ్యస్త్రవిప్లుష్టో న మాతురుదరే మృతః ।

అనుగ్రహాద్ భగవతః కృష్ణస్యాద్భుతకర్మణః ॥ 1 ॥

720

బ్రహ్మకోపోత్థితాద్ యస్తు తక్షకాత్ప్రాణవిప్లవాత్ ।

న సమ్ముమోహోరుభయాద్ భగవత్యర్పితాశయః ॥ 2 ॥

721

ఉత్సృజ్య సర్వతః సంగం విజ్ఞాతాజితసంస్థితిః ।

వైయాసకేర్జహౌ శిష్యో గంగాయాం స్వం కలేవరం ॥ 3 ॥

722

నోత్తమశ్లోకవార్తానాం జుషతాం తత్కథామృతం ।

స్యాత్సంభ్రమోఽంతకాలేఽపి స్మరతాం తత్పదాంబుజం ॥ 4 ॥

723

తావత్కలిర్న ప్రభవేత్ ప్రవిష్టోఽపీహ సర్వతః ।

యావదీశో మహానుర్యామాభిమన్యవ ఏకరాట్ ॥ 5 ॥

724

యస్మిన్నహని యర్హ్యేవ భగవానుత్సర్జ గాం ।

తదైవేహానువృత్తోఽసావధర్మప్రభవః కలిః ॥ 6 ॥

725

నానుద్వేష్టి కలిం సమ్రాట్ సారంగ ఇవ సారభుక్ ।

కుశలాన్యాశు సిద్ధ్యంతి నేతరాణి కృతాని యత్ ॥ 7 ॥

726

కిం ను బాలేషు శూరేణ కలినా ధీరభీరుణా |

అప్రమత్తః ప్రమత్తేషు యో వృకో నృషు వర్తతే || 8 ||

727

ఉపవర్జితమేతద్ వః పుణ్యం పారీక్షితం మయా |

వాసుదేవకథోపేతమాఖ్యానం యదప్యచ్ఛత || 9 ||

728

యా యాః కథా భగవతః కథనీయోరుకర్మణః |

గుణకర్మాశ్రయాః పుంభిః సంసేవ్యాస్తా బుభూషుభిః || 10 ||

729

ఋషయ ఉచుః

సూత జీవ సమాః సౌమ్య శాశ్వతీర్విశదం యశః |

యస్తస్య శంససి కృష్ణస్య మర్త్యానామమృతం హి నః || 11 ||

730

కర్మణ్యస్మిన్ననాశ్వాసే ధూమధూమ్రాత్మనాం భవాన్ |

ఆపాయయతి గోవిందపాదపద్మాసవం మధు || 12 ||

731

తులయామ లవేనాపి న స్వర్గం నాపునర్భవం |

భగవత్సంగిసంగస్య మర్త్యానాం కిముతాశిషః || 13 ||

732

కో నామ తృప్యేద్ రసవిత్కథాయాం

మహత్తమైకాంతపరాయణస్య |

నాంతం గుణానామగుణస్య జగ్ము -

ర్యోగేశ్వరా యే భవపాద్యముఖ్యాః || 14 ||

733

తన్నో భవాన్ వై భగవత్ప్రధానో

మహత్తమైకాంతపరాయణస్య |

హరేరుదారం చరితం విశుద్ధం

శుశ్రూషతాం నో వితనోతు విద్వాన్ || 15 ||

734

స వై మహాభాగవతః పరీక్షిద్

యేనాపవర్గాఖ్యమదభ్రబుద్ధిః |

జ్ఞానేన వైయాసకిశబ్ధితేన

భేజే ఖగేంద్రధ్వజపాదమూలం || 16 ||

735

తన్నః పరం పుణ్యమసంవృతార్థ -

మాఖ్యానమత్యద్భుతయోగనిష్ఠం |

ఆఖ్యాహ్యనంతాచరితోపపన్నం

పారీక్షితం భాగవతాభిరామం || 17 ||

736

సూత ఉవాచ

అహో వయం జన్మభృతోఽద్య హాస్మ

వృద్ధానువృత్త్యాపి విలోమజాతాః |

దౌష్కుల్యమాధిం విధునోతి శీఘ్రం

మహత్తమానామభిధానయోగః || 18 ||

737

కుతః పునర్గృణతో నామ తస్య

మహత్తమైకాంతపరాయణస్య |

యోఽనంతశక్తిర్భగవాననంతో

మహద్గుణత్వాద్ యమనంతమాహుః || 19 ||

738

ఏతావతాలం నను సూచితేన

గుణైరసామ్యానతిశాయనస్య |

హిత్యేతరాన్ ప్రార్థయతో విభూతి -

ర్యస్యాంఘ్రిరేణుం జుషతేనభీష్టోః || 20 ||

739

అథాపి యత్పాదనఖావసృష్టం

జగద్విరించోపహృతార్హణాంభః |

సేశం పునాత్యన్యతమో ముకుందాత్

కో నామ లోకే భగవత్పదార్థః || 21 ||

740

యత్రానురక్తాః సహస్రైవ ధీరా

వ్యపోహ్య దేహాదిషు సంగమూఢం ।

వ్రజంతి తత్పారమహంస్యమంత్యం

యస్మిన్నహింసోపశమః స్వధర్మః ॥ 22 ॥

741

అహం హి పృష్టోఽర్యమణో భవద్భి -

రాచక్ష ఆత్మావగమోఽత్ర యావాన్ ।

నభః పతంత్యాత్మసమం పతత్త్రిణ -

స్తథా సమం విష్ణుగతిం విపశ్చితః ॥ 23 ॥

742

ఏకదా ధనురుద్యమ్య విచరన్ మృగయాం వనే ।

మృగాననుగతః శ్రాంతః క్షుధితస్తృషితో భృశం ॥ 24 ॥

743

జలాశయమచక్షాణః ప్రవివేశ తమాశ్రమం ।

దదర్శ మునిమాసీనం శాంతం మీలితలోచనం ॥ 25 ॥

744

ప్రతిరుద్ధేంద్రియప్రాణమనోబుద్ధిముపారతం ।

స్థానత్రయాత్పరం ప్రాప్తం బ్రహ్మభూతమవిక్రియం ॥ 26 ॥

745

విప్రకీర్ణజటాచ్ఛన్నం రౌరవేణాజినేన చ ।

విశుష్యత్తాలురుదకం తథాభూతమయాచత ॥ 27 ॥

746

అలబ్ధతృణభూమ్యాదిరసంప్రాప్తార్హ్యసూన్యతః ।

అవజ్ఞాతమివాత్మానం మన్యమానశ్చుకోప హ ॥ 28 ॥

747

అభూతపూర్వః సహసా క్షుత్తృఙ్భ్యామర్దితాత్మనః ।

బ్రాహ్మణం ప్రత్యభూద్ బ్రహ్మన్ మత్సరో మన్యురేవ చ ॥ 29 ॥

748

స తు బ్రహ్మఋషేరంసే గతాసుమురగం రుషా ।

వినిర్గచ్ఛంధనుష్కోట్యా నిధాయ పురమాగమత్ ॥ 30 ॥

749

ఏష కిం నిభృతాశేషకరణో మీలితేక్షణః ।

మృషా సమాధిరాహోస్విత్కిం ను స్యాత్క్షత్రబంధుభిః ॥ 31 ॥

750

తస్య పుత్రోఽతితేజస్వీ విహరన్ బాలకోఽర్భుకైః ।

రాజ్ఞాఘం ప్రాపితం తాతం శ్రుత్వా తత్రేదమబ్రవీత్ ॥ 32 ॥

751

అహో అధర్మః పాలానాం పీష్నాం బలిభుజామివ ।

స్వామిన్యఘం యద్ దాసానాం ద్వారపానాం శునామివ ॥ 33 ॥

752

బ్రాహ్మణైః క్షత్రబంధుర్హి ద్వారపాలో నిరూపితః ।

స కథం తద్ధృహే ద్వాఃస్థః సభాండం భోక్తుమర్హతి ॥ 34 ॥

753

కృష్ణే గతే భగవతి శాస్త్ర్యుత్పథగామినాం ।

తద్భిన్నసేతూనద్యాహం శాస్మి పశ్యత మే బలం ॥ 35 ॥

754

ఇత్యుక్త్వా రోషతామ్రాక్షో వయస్యాన్మృషిబాలకః ।

కౌశిక్యాప ఉపస్పృశ్య వాగ్వజ్రం విససర్జ హ ॥ 36 ॥

755

ఇతి లంఘితమర్యాదం తక్షకః సప్తమేఽహని ।

దంక్ష్యతి స్మ కులాంగారం చోదితో మే తతద్రుహం ॥ 37 ॥

756

తతోఽభ్యేత్యాశ్రమం బాలో గలే సర్పకలేవరం ।

పితరం వీక్ష్య దుఃఖార్తో ముక్తకంఠో రురోద హ ॥ 38 ॥

757

స వా ఆంగిరసో బ్రహ్మన్ శ్రుత్వా సుతవిలాపనం ।

ఉన్మీల్య శనకైర్నేత్రే దృష్ట్వా స్వాంసే మృతోరగం ॥ 39 ॥

758

విసృజ్య పుత్రం పప్రచ్ఛ వత్స కస్మాద్ధి రోదిషి ।

కేన వా తే అపకృతమిత్యుక్తః స న్యవేదయత్ ॥ 40 ॥

759

నిశమ్య శప్తమతదర్థం నరేంద్రం

స బ్రాహ్మణో నాత్మజమభ్యనందత్ ।

అహో బతాంహో మహదజ్ఞ తే కృత -

మల్ప్రియసి ద్రోహ ఉరుర్దమో ధృతః || 41 ||

760

న వై నృభిర్నరదేవం పరాఖ్యం

సమ్మాతుమర్హస్యవిపక్వబుద్ధే |

యత్తేజసా దుర్విషహేణ గుప్తా

విందంతి భద్రాణ్యకుతోభయాః ప్రజాః || 42 ||

761

అలక్ష్యమాణే నరదేవనామ్ని

రథాంగపాణావయమంగ లోకః |

తదా హి చౌరప్రచురో వినంక్ష్య -

త్యరక్ష్యమాణోఽవివరూఢవత్ క్షణాత్ || 43 ||

762

తదద్య నః పాపముపైత్యనన్వయం

యన్నష్టనాథస్య వసోర్విలుంపకాత్ |

పరస్పరం ఘ్నంతి శపంతి వృంజతే

పశూన్ స్త్రియోఽర్థాన్ పురుదస్యవో జనాః || 44 ||

763

తదాఽఽర్యధర్మశ్చ విలీయతే నృణాం

వర్ణాశ్రమాచారయుతస్తయీమయః |

తతోఽర్థకామాభినివేశితాత్మనాం

శునాం కపీనామివ వర్ణసంకరః || 45 ||

764

ధర్మపాలో నరపతిః స తు సమ్రాడ్ భృహచ్చ్రవాః |

సాక్షాన్మహాభాగవతో రాజర్షిర్హయమేధయాత్ |

క్షుత్ప్రట్ఙ్మమయుతో దీనో నైవాస్మచ్ఛాపమర్హతి || 46 ||

765

అపాపేషు స్వభృత్యేషు బాలేనాపక్వబుద్ధినా |

పాపం కృతం తద్భగవాన్ సర్వాత్మా క్షంతుమర్హతి || 47 ||

766

తిరస్కృతా విప్రలభాః శప్తాః క్షిప్తా హతా అపి |

నాస్య తత్ ప్రతికుర్వంతి తద్భక్తాః ప్రభవోఽపి హి || 48 ||

767

ఇతి పుత్రకృతాఘేన సోఽనుతప్తో మహామునిః |

స్వయం విప్రకృతో రాజ్ఞా నైవాఘం తదచింతయత్ || 49 ||

768

ప్రాయశః సాధవో లోకే పరైర్ద్వంద్వేషు యోజితాః |

న వ్యథంతి న హృష్యంతి యత ఆత్మాఽగుణాశ్రయః || 50 ||

769

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

ప్రథమస్కంధే విప్రశాపోపలంభనం నామ అష్టాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

మహీపతిస్తవ్యథ తత్కర్మ గర్వ్యం

విచింతయన్నాత్మకృతం సుదుర్మనాః ।

అహో మయా నీచమనార్యవత్కృతం

నిరాగసి బ్రహ్మణి గూఢతేజసి ॥ 1 ॥

770

ధ్రువం తతో మే కృతదేవహేలనాద్

దురత్యయం వ్యసనం నాతిదీర్ఘాత్ ।

తదస్తు కామం త్వఘనిష్కృతాయ మే

యథా న కుర్యాం పునరేవమథా ॥ 2 ॥

771

అద్యైవ రాజ్యం బలమృద్ధకోశం

ప్రకోపితబ్రహ్మకులానలో మే ।

దహత్వభద్రస్య పునర్న మేఽభూత్

పాపీయసీ ధీర్ద్విజదేవగోభ్యః ॥ 3 ॥

772

స చింతయన్నిత్రమథాశృణోద్ యథా

మునేః సుతోక్తో నిర్మతిస్తక్షకాఖ్యః ।

స సాధు మేనే నచిరేణ తక్షకా -

నలం ప్రసక్తస్య విరక్తికారణం ॥ 4 ॥

773

అథో విహాయేమమముం చ లోకం
 విమర్శితౌ హేయతయా పురస్తాత్ |
 కృష్ణాంఘ్రిసేవామధిమన్యమాన
 ఉపావిశత్ ప్రాయమమర్త్యనద్యాం || 5 ||

774

యా వై లసచ్ఛ్చీతులసీవిమిశ్ర -
 కృష్ణాంఘ్రిరేణ్వభ్యధికాంబునేత్రీ |
 పునాతి లోకానుభయత్ర సేశాన్
 కస్తాం న సేవేత మరిష్యమాణః || 6 ||

775

ఇతి వ్యవచ్ఛిద్య స పాండవేయః
 ప్రాయోపవేశం ప్రతి విష్ణుపద్యాం |
 దధ్యౌ ముకుందాంఘ్రిమనన్యభావో
 మునివ్రతో ముక్తసమస్తసంగః || 7 ||

776

తత్రోపజగ్ముర్భువనం పునానా
 మహానుభావా మునయః సశిష్యాః |
 ప్రాయేణ తీర్థాభిగమాపదేశైః
 స్వయం హి తీర్థాని పునంతి సంతః || 8 ||

777

అత్రిర్వసిష్ఠశ్చ్యవనః శరద్వా -
 నరిష్ఠనేమిర్భృగురంగిరాశ్చ |
 పరాశరో గాధిసుతోఽథ రామ
 ఉతథ్య ఇంద్రప్రమదేధ్మవాహౌ || 9 ||

778

మేధాతిథిర్దేవల ఆర్షి షేణో
 భారద్వాజో గౌతమః పిప్పలాదః |
 మైత్రేయ ఔర్వః కవషః కుంభయోని -
 ర్దైవపాయనో భగవాన్నారదశ్చ || 10 ||

779

అన్యే చ దేవర్షిబ్రహ్మర్షివర్యా
 రాజర్షివర్యా అరుణాదయశ్చ |
 నానార్షేయప్రవరాన్ సమేతా -
 నభ్యర్చ్య రాజా శిరసా వవందే || 11 ||

780

సుఖోపవిష్టేష్వథ తేషు భూయః
 కృతప్రణామః స్వచికిర్షితం యత్ |
 విజ్ఞాపయామాస వివిక్తచేతా
 ఉపస్థితోఽగ్రేఽభిగృహీతపాణిః || 12 ||

781

రాజోవాచ
 అహో వయం ధన్యతమా నృపాణాం
 మహత్తమానుగ్రహణీయశీలాః |
 రాజ్ఞాం కులం బ్రాహ్మణపాదశౌచాద్
 దూరాద్ విస్పృష్టం బత గర్వ్యకర్మ || 13 ||

782

తస్యైవ మేఽఘస్య పరావరేశో
 వ్యాసక్తచిత్తస్య గృహేష్వభీక్షం |
 నిర్వేదమూలో ద్విజశాపరూపో
 యత్ర ప్రసక్తో భయమాశు ధత్తే || 14 ||

783

తం మోపయాతం ప్రతియంతు విప్రా
 గంగా చ దేవీ ధృతచిత్తమీశే |
 ద్విజోపస్పృష్టః కుహకస్తక్షకో వా
 దశత్వలం గాయత విష్ణుగాథాః || 15 ||

784

పునశ్చ భూయాద్భగవత్యనంతే
 రతిః ప్రసంగశ్చ తదాశ్రయేషు |

మహాత్ను యాం యాముపయామి సృష్టిం
మైత్ర్యస్తు సర్వత్ర నమో ద్విజేభ్యః || 16 ||

785

ఇతి స్మ రాజాధ్యవసాయయుక్తః
ప్రాచీనమూలేషు కుశేషు ధీరః |
ఉదజ్ముఖో దక్షిణకూల ఆస్తే
సముద్రపత్న్యాః స్వసుతన్యస్తభారః || 17 ||

786

ఏవం చ తస్మిన్నరదేవదేవే
ప్రాయోపవిష్టే దివి దేవసంఘాః |
ప్రశస్య భూమౌ వ్యకిరన్ ప్రసూనై -
ర్ముదా ముహుర్దుందుభయశ్చ నేదుః || 18 ||

787

మహార్షయో వై సముపాగతా యే
ప్రశస్య సాధ్విత్యనుమోదమానాః |
ఊచుః ప్రజానుగ్రహశీలసారా
యదుత్తమశ్లోకగుణాభిరూపం || 19 ||

788

న వా ఇదం రాజర్షివర్య చిత్రం
భవత్సు కృష్ణం సమనువ్రతేషు |
యేఽధ్యాసనం రాజకిరీటజుష్టం
సద్యో జహుర్భగవత్పార్శ్వకామాః || 20 ||

789

సర్వే వయం తావదిహాస్మహేఽద్య
కలేవరం యావదసౌ విహాయ |
లోకం పరం విరజస్కం విశోకం
యాస్యత్యయం భాగవతప్రధానః || 21 ||

790

ఆశ్రుత్య తదృషిగణవచః పరీక్షిత్
సమం మధుచ్యుద్ గురు చావ్యలీకం |

ఆభాషతైనానభినంద్య యుక్తాశ్

శుశ్రూషమాణశ్చరితాని విష్ణోః || 22 ||

791

సమాగతాః సర్వత ఏవ సర్వే

వేదా యథా మూర్తిధరాస్త్రపృష్ఠే |

నేహాథవాముత్ర చ కశ్చనార్థ

ఋతే పరానుగ్రహమాత్మశీలం || 23 ||

792

తతశ్చ వః పృచ్ఛ్యమిమం విపృచ్ఛే

విశ్రభ్య విప్రా ఇతికృత్యతాయాం |

సర్వాత్మనా మ్రియమాణైశ్చ కృత్యం

శుద్ధం చ తత్రామృతాభియుక్తాః || 24 ||

793

తత్రాభవద్భగవాన్ వ్యాసపుత్రో

యదృచ్ఛయా గామటమానోఽనపేక్షః |

అలక్ష్మలింగో నిజలాభతుష్టో

వృతశ్చ బాలైరవధూతవేషః || 25 ||

794

తం ద్వ్యష్టవర్షం సుకుమారపాద -

కరోరుబాహ్వంసకపోలగాత్రం |

చార్వాయతాక్షోన్నసతుల్యకర్ణ -

సుభ్రావననం కంబుసుజాతకంఠం || 26 ||

795

నిగూఢజత్రుం పృథుతుంగవక్షస -

మావర్తనాభిం వలివల్లూదరం చ |

దిగంబరం వక్త్రవిక్రీర్ణకేశం

ప్రలంబబాహుం స్వమరోత్తమాభం || 27 ||

796

శ్యామం సదాపీచ్యవయోఽంగలక్ష్మ్యా

స్త్రీణాం మనోజ్ఞం రుచిరస్మితేన |

ప్రత్యుత్థితాస్తే మునయః స్వాసనేభ్య -

స్తల్లక్షణజ్ఞా అపి గూఢవర్చసం || 28 ||

797

స విష్ణురాతోఽతిథయ ఆగతాయ

తస్మై సపర్యాం శిరసాఽఽజహార |

తతో నివృత్తా హ్యబుధాః స్త్రియోఽర్భకా

మహాసనే సోపవివేశ పూజితః || 29 ||

798

స సంవృతస్తత్ర మహాన్ మహీయసాం

బ్రహ్మర్షిరాజర్షిదేవర్షిసంఘైః |

వ్యరోచతాలం భగవాన్ యథేందు -

గ్రహర్క్షతారానికరైః పరీతః || 30 ||

799

ప్రశాంతమాసీనమకుంఠమేధసం

మునిం నృపో భాగవతోఽభ్యుపేత్య |

ప్రణమ్య మూర్ధ్నావహితః కృతాంజలి -

ర్నత్వా గిరా సూనృతయాన్వప్యచ్ఛత్ || 31 ||

800

పరీక్షిదువాచ

అహో అద్య వయం బ్రహ్మన్ సత్సేవ్యాః క్షత్రబంధవః |

కృపయాతిథిరూపేణ భవద్భిస్తీర్థకాః కృతాః || 32 ||

801

యేషాం సంస్మరణాత్ పుంసాం సద్యః శుద్ధ్యంతి వై గృహాః |

కిం పునర్దర్శనస్పర్శపాదశౌచాసనాదిభిః || 33 ||

802

సాన్నిధ్యాత్తే మహాయోగిన్పాతకాని మహాంత్యపి |

సద్యో నశ్యంతి వై పుంసాం విష్ణోరివ సురేతరాః || 34 ||

803

అపి మే భగవాన్ ప్రీతః కృష్ణః పాండుసుతప్రియః |

పైతృష్వసేయప్రీత్యర్థం తద్గోత్రస్యాత్తబాంధవః || 35 ||

804

అన్యథా తేఽవ్యక్తగతేర్దర్శనం నః కథం నృణాం ।

నితరాం మ్రియమాణానాం సంసిద్ధస్య వనీయసః ॥ 36 ॥

805

అతః పృచ్ఛామి సంసిద్ధిం యోగినాం పరమం గురుం ।

పురుషస్యేహ యత్కార్యం మ్రియమాణస్య సర్వథా ॥ 37 ॥

806

యచ్ఛ్రోతవ్యమథో జప్యం యత్కర్తవ్యం నృభిః ప్రభో ।

స్మర్తవ్యం భజనీయం వా బ్రూహి యద్వా విపర్యయం ॥ 38 ॥

807

నూనం భగవతో బ్రహ్మన్ గృహేషు గృహమేధినాం ।

న లక్ష్మ్యతే హ్యవస్థానమపి గోదోహనం క్వచిత్ ॥ 39 ॥

808

సూత ఉవాచ

ఏవమాభాషితః పృష్టః స రాజ్ఞా శ్లక్ష్యయా గిరా ।

ప్రత్యభాషత ధర్మజ్ఞో భగవాన్ బాదరాయణిః ॥ 40 ॥

809

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే వైయాసిక్యామష్టాదశసాహస్ర్యాం పారమహంస్యాం
సంహితాయాం ప్రథమస్కంధే శుకాగమనం నామ ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥